

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, syysk. 29 - Wed. Sept. 29, 1993 FINNISH AMERICAN WEEKLY 89 vuosikerta Vol. LXXXIX No. 38 50 cents

Suomen lipun väreistä uudet yhtenäiset säännöt

Kirjavuus Suomen lipun värien käytössä aiotaan poistaa. Valtioneuvosto on antanut uuden päätöksen Suomen lipun väreistä. Päätöksellä korvataan vuodelta 1925 peräisin oleva täysin vanhentunut päätös.

Suomen lipun sininen sekä myös valtiolipun vaakunan punainen ja keltainen ovat aikojen kuluessa muuttuneet sävyiltään. Etenkin ulkomailla on havaittu räikeitäkin sävyeroja.

Presidentti Mauno Koiviston on ulkomailla ollessaan närkästynyt havainnut ongelman. Itse asiassa hän on epävirallisesti kiirehtinyt uutta päätöstä lipun väreistä.

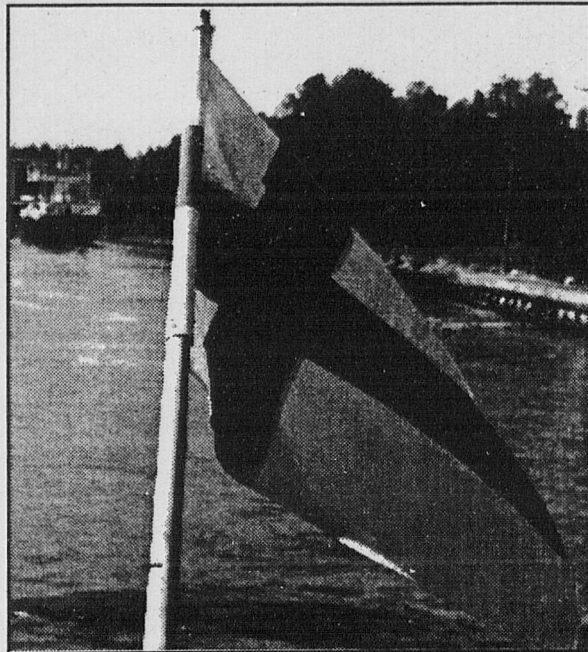
Vuoden 1925 päätöksessä määrätään, että villa- ja puuvillakankaasta valmistettuja mallivärien näytteitä pitää olla esillä mm. lääninhallituksissa ja eräissä ministeriöissä. Aikojen kuluessa mallivärit ovat haalistuneet. Mallien uusiminenkaan ei ole ollut mahdollista, sillä päätöksen liitteessä mainittuja väriaineita ei ole ollut aikoihin saatavissa. Myös värjäystekniikka on muuttunut.

Villa- ja puuvillakankaiset liput ovat myös aikojen saatossa käyneet entistä harvinaisemmiksi. Käytännössä päätöstä ei ole voitukaan vuosikymmeniä soveltaa. Lipunvalmistajilla on ollut ongelmia, kun mitään kunnon oikeaa mallia ei ole ollut pitkään aikaan olemassa.

Väreistä tarkat koordinaatit

Päätöksessä Suomen lipun sininen ja valtiolipun sininen, punainen ja keltainen määritetään CIE-värikoordinaattien mukaan. Koska lippujen valmistuksessa käytetään valkaistuja materiaaleja, valkosen värinmäärittäminen ei ole pidetty tarpeellisena. Värisävyt on määritetty likiarvoina myös PMS- ja NCS-järjestelmässä, sillä kaikilla kirjapainoilla ei ole käytössään optista värimittareita.

CIE-järjestelmässä sinisen värin valontiheyskerroin Y on

Parin vuoden päästä Suomen lippujen tulisi näyttää entistä raikkaammilta.

5.86 sekä värikoordinaatit $x = 0.1856$ ja $y = 0.1696$.

Päätös tulee voimaan vuoden 1995 alusta. Kansalaisien ei kuitenkaan tarvitse vaihtaa lippujaan, sillä päätös

koskee vuoden 1995 alun jälkeen valmistettuja ja maahan tuotuja lippuja sekä lippukankaita. Uusiin lippuihin siirrytään sitä mukaa kuin vanhat muutoinkin jouduttai siin uusimaan.

Ahlströmin johdolla voimaitos Kiinaan

Ahlströmin johtama kansainvälinen yritysryhmä toimittaa prosessihöyryä ja sähköä tuottavan voimalaitoksen Kiinaan. Ahlströmin osuus kaupasta on noin 100 miljoonan markan arvoinen kattila. Se valmistetaan pääosin Ahlströmin Varkauden-konepajalla.

Viime viikolla allekirjoitettu toimitussopimus on jo kuudes Ahlströmin kattilakauppa Kiinaan noin puolentoista vuoden aikana. Ahlströmin tämän hetkisten Kiinan kattilatoimitusten arvo on lähes 700 miljoonaa markkaa.

Ahlströmin lisäksi yritysryppäeseen kuuluu kaksi itävaltalaisista yhtiötä: AEE ja ELIN.

Suomen pääministeri Esko Aho Latviaan

Suomen pääministeri Esko Aho (kesk) vieraillee tänään Riitassa Latviassa. Aho ei ole aiemmin vierailut Latviassa.

Lioin hän ei ole käynyt vielä Liettuaassa, joskin virailukutus sinne on voimassa. Virossa Aho kävi viime vuoden helmikuussa.

Kaikkien Baltian maiden pääministerit ovat tehneet viralliset vierailut Suomeen.

Latviassa Aho käy viralliset keskustelut pääministeri Valdis Birkavsin kanssa. Keskusteluissa käsitellään lähinnä Suomen ja Latvian taloussuhteita.

Illalla hän on läsnä Latviasa vierallevan Helsingin kaupunginorkesterin konsertissa. Hän palaa kotiin samana iltana.

EY:n Hans Van den Broek vierailulla Suomessa

Suomen jäsenyysneuvotteiluista Euroopan yhteisön kanssa keskusteltiin viime viikolla Suomessa korkealla tasolla. EY:n komission ulkosuhteista ja myös EY:n laajenemisesta vastaava varapuheenjohtaja Hans Van den Broek tapasi Suomen vierailullaan Suomen korkeimman poliittisen johdon.

Van den Broek saapui Suomeen maanantaina alkuillasta. Häntä vastassa oli vierailun aikana isäntä toiminut ulkoministeri Heikki Haavisto (kesk). Maanantai-iltana van den Broek keskusteli illallisella ulkomaankauppa-ministeri Pertti Salolaisen (kok) kanssa.

Van den Broek avasi tiistaina virallisesti EY:n komission puoli vuotta toiminut Suomen-edustuston. Tässä tilaisuudessa päävieraana oli presidentti Mauno Koivisto.

Vierailuohjelma oli tiistaina tiivis. Heti aamulla van den Broek keskusteli Haaviston kanssa ulkoministeriössä. Muina keskustelukumppaneina olivat eduskunnan puhemies Ilkka Suominen ja eduskuntaryhmien puheenjohtajat sekä pääministeri Esko Aho (kesk).

Poliittinen kerma avajaisissa

Suomen poliittisen ja taloudellisen elämän kerma todisti viimeviikkoisessa EY:n Helsingin-edustuston avajaisissa Pohjoisesplanadilla.

Edustuston pieneen juhlasaliin ahtautui vajaat 300 vierasta, joista useimmat olivat tunnettuja EY-jäsenyyden tukijoita. Mukaan mahtui muutamia vastustajiaakin.

"Täällä on kuin aiemmin Neuvostoliiton suurlähetystön kutsuilla: sama joukko ja yhtä rähmällään", luonnehti tilaisuutta kansanedustaja Esko Seppänen (vas). Hänet ja toinen EY-kriitikko Sirkka-Liisa Anttila (kesk) oli kutsuttu tilaisuuteen eduskunnan puhemiesneuvoston jäsenen ominaisuudessa.

Avajaisiin osallistui edustava joukko ministereitä, korkeita virkamiehiä, talouselämän edustajia ja ulkomaisia diplomaatteja. EY:tä edustivat suurlähettiläs Eric Hayes ja EY:n komission jäsen Hans van Den Broek.

Presidentti Mauno Koivisto saapui viimeisten joukossa. Tilaisuus huipentui presidentin, Broekin ja ulkoministeri Heikki Haaviston (kesk) maljapuheisiin.

Tri Ralph J. Jalkanen kuollut
Suomi Collegen pitkäaikainen rehtori tri Ralph J. Jalkanen kuoli syysk. 16, 1993 synnyinkaupungissaan Michiganin Hancockissa. Hän oli 75-vuotias. Lisää sivulla 5.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8-12

- House of Finland planning fundraiser for SDSU Finnish Ensemble
- Symposium on Edith Södergran & Hagar Olsson coming up at Yale

- Aki Kaurismäki's 'La Vie de Boheme' playing in Cambridge this weekend

- Richard Erkkilä wins at cross-country; Risto Ulmala 3rd in Pittsburgh race

Valtiotieteen tohtori Martti Häikiö on Suomi-Seura ry:n toiminnanjohtaja ja Helsingin yliopiston poliittisen historian dosentti. Lokakuun alussa ilmestyy hänen teoksensa aiheesta presidentin valinta. Oheinen kirjoitus julkaistiin sanomalehti Kalevassa syysk. 6, 1993.

Suomen valtionpäämiehen valintaan on aina kuulunut tasapainon hakeminen kolmen vaikutustekijän välillä. Ensimmäinen on hallitsijan oman persoonallisuuden antama voima ja kyky järjestellä poliittisia voimasuhteita omaksi edukseen. Toinen on kotimaan puolueiden ja niiden ohjauksessa toimineen parlamentaarisen koneiston itsenäisyys suhteessa valtionpäämieheen. Ja kolmas on ulkovaltojen, useimmiten itäisen suurvaltanaapurin ja sen eurooppalaisten kilpailijoiden pyrkimys vaikuttaa mieleisen hallitsijan valintaan.

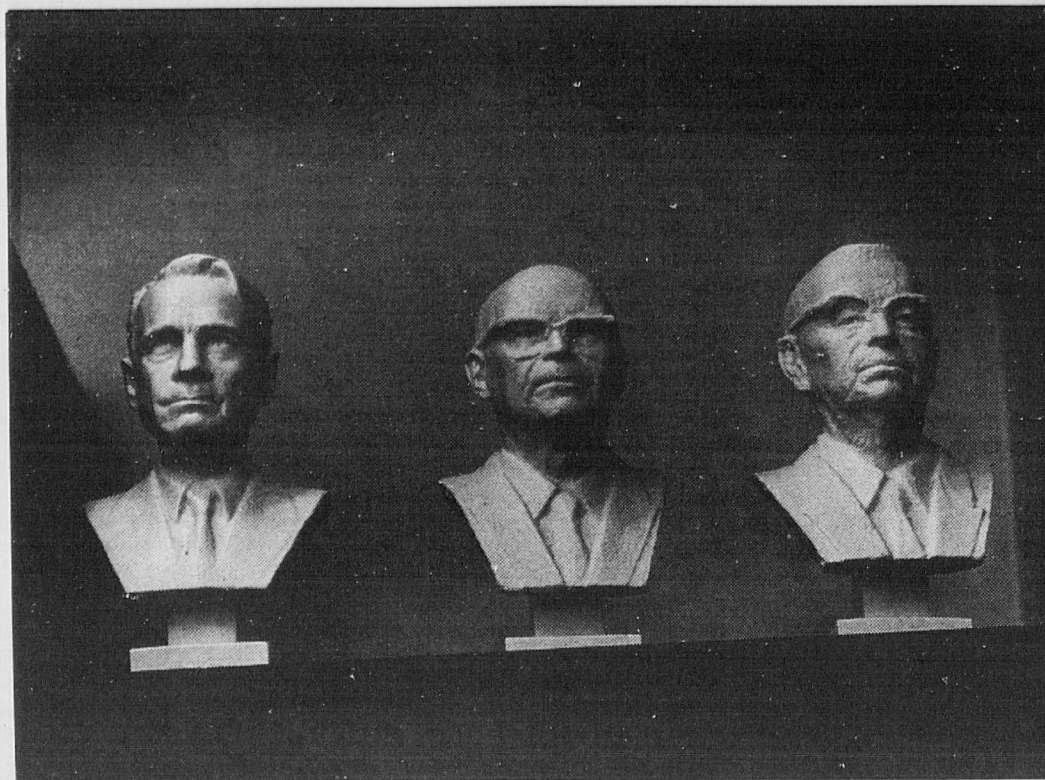
Itsenäiseksi julistautuneen Suomen kolme ensimmäistä omaa valtionpäämiestä valittiin poikkeuksellisella tavalla. Paine vahvaan valtionpäämiehen asemaan syntyi vasta raskaan sisällissodan jälkeen. Vapaussodan ylipäällikkö C. G. Mannerheim sanoi sodan päättyessä toukokuussa 1918: "Suomen valtiolaivan peräsin on uskottava lujin käsin, joihin eivät puoluekinat ylety ja joiden ei ole tarvis kompromisseja tehdä, pilkkahinnasta kaupitella hallitusvaltaa"

Ulkopoliittiset käännökset

Eduskunta valitsikin senaatin puheenjohtajan eli pääministerin P.E. Svinhufvudin korkeimman vallan haltijaksi toukokuussa 1918. Svinhufvud johdatti Suomen ulkopoliittisista syistä monarkiaan ja eduskunta valitsi Suomelle saksalaisen kuninkaan loka-kuussa 1918.

Suomen kansa ratkaisee ensi kerran presidentinvaalin

Martti Häikiö

Suomen kansa päättää, kenestä tulee näiden herrojen työn jatkaja.

Kun Saksa kuitenkin hävisi maailmansodan, kuningas kieltäytyi ottamasta tehtävää vastaan. Svinhufvud luopui joulukuussa paikastaan sillä ehdolla, että länsimaiden kanssa pitkälle meneviä neuvotteluja käynyt Mannerheim valittaisiin eduskunnassa hänen seuraajakseen.

Korkeimman vallan haltijana Mannerheim harjoitti omaa ulkopoliittikkaansa suunnitellen ja sopien hyökkäyksestä Pietariin. Suunnitelman paljastuminen vaikutti

osaltaan siihen, että jälleen ulkopoliittiseen käännöksen liittyen K. J. Ståhlberg valittiin eduskunnassa ensimmäiseksi presidentiksi heinäkuussa 1919.

Tunnelmat olivat erittäin kiireät ja palmostus kova. Huutettiin Mannerheimin johdolla tehtävästä sotilasvallankaappauksesta. Vaalipäivänä yleisesikunnan päällikkö Hannes Ignatius antoi vt. ylipäällikkö Kivekkäälle teh-

täväksi kertoa Ståhlbergille, että jos tämä valittaisiin, niin olisi "huomenna Pohjanmaa tulesa ja täällä yhdytään siihen".

Ståhlberg pidättyi presidenttinä lähes kaikesta ulkopoliittikasta. Hänen seuraajansa Lauri Kr. Relander laajensi presidentin tehtäväkenttää valtiovierailullaan. Svinhufvud puolestaan käytti jälleen presidentin tehtävää pohjoismaisen ulkopoliittisen suun-

tauksen aloittamiseen, joka jatkui Kallion aikana.

Sota-ajan poikkeusvaalit

Risto Ryti valittiin sota-aikana presidentiksi kaksi kertaa poikkeusmenettelyllä. Sekä joulukuussa 1940 että helmikuussa 1943 käytettiin vuoden 1937 valitsijamiehiä. Mutta kummallakin kerralla tarjolla oli useampia presidenttiehdokkaita.

Dramaattisin vallanvaihto tapahtui 1. elokuuta 1944, kun Ryti aamupäivällä erosi presidentin paikalta ja ylipäällikkö Mannerheim valittiin iltapäivällä hänen tilalleen. Muita ehdokkaita ei ollut, vaan Mannerheim mainittiin eduskunnan säätämässä poikkeuslaissa nimeltä.

Mannerheimin valinnan avulla Suomi teki ulkopoliittisen täyskäännöksen Saksan vanavedestä erillisrauhaan.

Tähän valintaan liittyy ainoa kerta, jolloin presidentti on esitellyt lakiesityksen eduskunnan puhujapöytästä. Pääministeri Edvin Linkomies oli nimittäin tuolloin puolisen päivää vt. presidenttinä.

Rauhantilan vakiinnuttua ehdokkaita oli jälleen useampia, kun eduskunta valitsi J. K. Paasikiven vuonna 1946 presidentiksi. Normaaliin päiväjärjestykseen päästiin vasta vuoden 1950 vaaleissa, jolloin valitsijamiehiä käytettiin.

Neuvostoliitto ja Kekkosvaalit

Sodan jälkeen kaikkea, myös presidentinvaaleja, hallitsi Suomen suhde Neuvostoliittoon. KGB-edustaja Viktor Vladimirovin muistelmat vahvistavat käsityksen, jonka mukaan Porkkalan sotilastukikohdan palautus Suomelle vuonna 1955 oli tarkoitettu ja ajoitettu presidentti Paasikiven ja pääministeri Urho Kekkosen presidenttiehdokkuuden tukemiseksi.

jatkuu sivulla 13

RAIVA AJA

ISSN 1059-4779

(THE PIONEER) - Established 1905

(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass. Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR Marita Cauthen
BUSINESS MANAGER Jonathan Ratila

RAIVA AJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE (508) 343-3822
FAX (508) 345-1007

Subscription rates:

USA: 12 mo. - \$23.00; 6 mo. - \$15.00; 3 mo. - \$11.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1993: \$4,809.63

Fabian Raatikaisen muistolle

Amy L. & David Souliere, Lunenburg, MA \$15.00
Eino & Paula Parker, Fitchburg, MA \$10.00
Aune Kärkkäinen, Ashburnham, MA \$10.00
Henni Lappalainen, W. Townsend, MA \$10.00
Soini Lystilä, Townsend, MA \$25.00
George & Ethel Anttonen, Fitchburg, MA \$10.00
Veikko & Pirkko Salonen, Fitchburg, MA \$10.00
Miriam Lehto, Fitchburg, MA \$10.00
Sirikka & Olavi Tastula, Fitchburg, MA \$10.00
Anna & Eino Schwartz, Fitchburg, MA \$5.00
Taisto Luukkala, Pittsburgh, PA \$5.00
Raymond E. & Judith M. Aho, Lunenburg, MA . \$25.00

BRENNMAR Molding Inc., Fitchburg, MA \$20.00

Tietokonerahasto: \$16,482.50+500 FIM+\$5.00 CAN

Ruth Holmin muistolle

Helen Harvi, Houston, TX \$10.00

Jorma Lassilan, John W. Linden ja pastori & Mrs. Matti Anttosen muistolle

Toivo W.M. Lämsä, Westminster, MA \$25.00

Kittos lahjoittajille!

Korjaus: Eino & Paula Parkerin lahjoitus oli erehdyksessä jäänyt pois viime viikon lahjoituslistalta.

Exchange rate

September 27, 1993

1 Finnish mark = US \$.1740
1 US \$ = 5.7455 FIM

Foreign exchange, New York prices.
Rates for trades of \$1 million minimum.

Nimipäivät

Syyskuun 29 p., Mikko, Mika, Mikael, Miika

Syyskuun 30 p., Sorja
Lokakuun 1 p., Rauno
Lokakuun 2 p., Valio
Lokakuun 3 p., Raimo
Lokakuun 4 p., Salla, Satja
Lokakuun 5 p., Inkeri, Inka
Lokakuun 6 p., Roine
Lokakuun 7 p., Pirkko, Pirjo, Piritta, Birgitta
Lokakuun 8 p., Hilja
Lokakuun 9 p., Ilona
Lokakuun 10 p., Aleks,

Aleksis
Lokakuun 11 p., Otso, Ohto
Lokakuun 12 p., Aarre, Aarto

From the desk of Stig Häggblom:

Kun Urho Kekkosen luotettu Ahti Karjalainen ja Jukka Tarkka vuonna 1989 Otavan välityksellä saattoivat julkisuuteen edellisen elämää kuvaavan muistelmateoksen "Presidentin ministeri", herätettiin kirjassa ja sen aikaansaamassa jälkilöylyssä uudelleen eloon vanhaa sa-

nontaa "kotiryssästä".

Kotiryssää tarvittiin ja käytettiin aikoinaan suomalaisissa kotitalouksissa ja tämän kirjan mukaan toisen maailmansodanjälkeisessä Suomessa myös maan politiikassa.

On eletty aikoja, jolloin tärkein tällainen politiikan tekijä

on ollut ministerineuvos Viktor Vladimirov Neuvostoliiton Helsingin suurlähetystössä.

Voit helposti kuvitella, ettei ollut paljonkaan poliittista painoarvoa sellaisilla Suomen politiikan tekijöillä, jotka eivät voineet lukea (tai raportoida luettavaksi) sisäpiirinsä kuuluvaksi tätä henkilöä.

Tämä korkea-arvoinen KGB:n upseeri ja neuvosto-diplomaatti ehti oleskella ja vaikuttaa Suomessa eri yhteyksissä ja myös eri tehtävissä useita vuosia. Hän ylläpiti yhteyksiä monen alan suomalaisiin vaikuttajiin, mutta ei ollut koko kansan piirissä tuttu henkilö ennen Karjalaisen muistelmateoksen ilmestymistä.

Mutta tämän jälkeen - Vladimirovin jo siirryttyä eläkkeelle Moskovaan - hän oli jo julkisuuden huomattava henkilö myös laajemmalti Suomessa ja saattoi aivan toisella tavalla kuin aikaisemmin myös osallistua julkiseen keskusteluun.

Vladimirovin muistelmien ilmestyminen voidaan liittää tähän prosessiin ja myös siihen, että Neuvostovalta sortui ja Eurooppa joutui suuren muutosprosessin kohteeksi.

Viktor Vladimirovin elävästi kirjoitetut muistelmat istutetaan sopivasti Suomen tämännäpäivän julkiseen keskusteluun. Venäjällä julkaistuna näillä muistelmilla tuskin olisi ollut paljon tarvetta mielenkiinnosta puhumattakaan, mutta Suomessa sitä mielenkiintoa on ja muissa pohjoismaissa sitä pitäisi olla.

Koko kirjaa sellaisenaan voidaan arvostaa melkoiseksi mestariteoksi. Ei myöskään käy kieltäminen, etteikö kir-

jalla voisi olla merkitystä Venäjän ja Suomen nykyajan kanssakäymiselle.

Antaako kirja vastauksen kysymykselle: sekaantuiko Neuvostoliitto kylmän sodan vuosina Suomen sisäisiin asioihin?

Kyllä antaa, ja kyllä Neuvostoliitto useastikin sekoitti Suomen poliittisia kuvioita, joiden merkittäviä käännteitä nyt suuremman tiedon perusteella hieman paremmin voi ymmärtää.

Vladimirov, josta ainakin ajan mukaan tuli Suomen kansan ystävä, selvittää kuitenkin monessa kohtaa kuinka Suomella oli aivan erityinen asema koko suuren Neuvostoliiton poliittisessa ajatuksessa. Vladimirov kertoo tuosta toista kuin Suomelle oli tästä "hyötyä".

Niin taisi aivan selvästi ol-

lakin. Oli tietenkin vuosia, jolloin Suomessa ei pystytty omaksumaan ajatusta, että Väinö Tannerin uudelleen tuleminen politiikkaan oli asia, jota ei pystytty ymmärtämään Neuvostojohdon taholla. Vladimirov selittää. Ei todellakaan pystytty.

Näin esimerkiksi Väinö Leskisen poliittiset täyskäännökset (joita sellaisinaan Suomessa huonosti hyväksyttiin) saa nyt jo tässä Vladimirovin tilityksessä itse asiassa melko inhimilliset puitteet.

Teos antaa positiivisen kuvan kahdesta presidentistä, Urho Kekkosesta ja Mauno Koivistosta, ja kuvaa Paasikiveä suuren luokan valtiomieheksi.

Vladimirov kaikesta päätäten myös henkilökohtaisesti

arvostaa ystävyystään Kekkonen ja Koiviston kanssa. Kaksi täysin erilaista henkilöä, molemmat kuitenkin vahvasti Suomen asialla.

Kirjassa vilisee aikoinaan vaikuttaneiden suomalaisten nimiä. On kuitenkin eräs, jonka kohdalla voi olla aihetta pysähtyä erikseen. Tämä on Kustaa Vilkuna.

Kustaa Vilkuna on ennen kaikkea tunnettu sodanaikaisen Suomen sensuurin päällikkönä ja Urho Kekkosen ystävänsä ja suurena, mutta ei kritiikittömänä tukijana.

Tälle Raivaajan kirjoittajalle Vladimirovin ajatukset Vilkunasta ovat eräs teoksen monista kohokohdista. Vilkunalla oli sairaalassakin ollessaan suora puhelin-yhteys Kekkoseen. Sairasvuoteeltaankin Vilkuna pystyi saamaan Kekkosta muuttamaan jo tehtyjä eikä aivan hyväksi todettuja päätöksiä.

Kustaa Vilkuna kuoli huhtikuun 6. p:nä 1980.

Se osa, missä Vladimirov selostaa näkemyksiään Neuvostovaltan murtumiseen on tietenkin mielenkiintoinen. En kajoja siihen tässä lähemmin. Tuntuu vain siltä, että Juri Andropov oli neuvostojohtaja, jolle Vladimirov olisi suonut paremman terveyden ja pitemmän ajan vallassa.

On ollut paljon sellaista, kirjoittaja sanoo, puolin ja toisin, mikä ei ehdottomasti ansaitse hyväksymistä.

Tuli tehtyä lukuisia virheitä ja virhelaskelmia ja monet mahdollisuudet jätettiin käyttämättä hyväksi.

Mutta, Viktor Vladimirov lopettaa, kuten sanonta kuuluu, vain se ei erehdy, joka ei tee mitään.

Viktor Vladimirovin tänä syksynä ilmestynyt muistelmateos Otavalla "Näin se oli..." on Arnold Hiltusen vändäläisestä käsikirjoituksesta suomentama. Yli 400 sivua käsittävä teos kertoo mielenkiintoisesta historian vaiheesta toisen maailmansodan jälkeen. Kirjoittaja on vuonna 1923 syntynyt toisen maailmansodan venäläinen rintamaupseeri, joka sai diplomaattisen komennuksen Suomeen. Tämä teos lyö tämän alan suomalaiset liputtajat laudalta.

Saab-Valmet puoli vuotta Calibran varassa

Saab-Valmetin Uudenkaupungin autotehtaalla valmistui tiistaina tällä erää viimeinen Saab. Nykyinen malli korvataan uudella, ja sen valmistus alkaa puolen vuoden kuluttua.

Toiminnan keskeytyminen nosti autotehtaalta lomautettujen määrän 1,300 henkilöön. Nyt Opel Calibran kokoaminen työllistää, tosin vajain työviikoin, 500 henkeä.

Uudessakaupungissa valmistettiin viime aikoina 46 avo-Saabia päivässä. Noin puolet tästä meni Yhdysvaltoihin ja puolet muualle. Saabin vanhaa ja myös tulevaa avomallia tehdään vain Uudessakaupungissa.

Parhaina aikoina Saab-Valmet valmistii päivässä jopa 230 autoa. Nyt tehtaalla tehdään Opel Calibroja 50 auton päivävauhdilla. Toimitusjohtaja Juhani Linnoisen mukaan tehtaalla alkaa piakkoin myös uuden Saabin esisarjan valmistus. Tosin sen vaikutus työllisyyteen on vähäinen.

Vihreät huolissaan rasismista

Suomen Vihreä liitto on huolissaan ulkomaalaisvastaisuuden lisääntymisestä maassa. Vihreän liiton valtuuskunta muistutti äskettäin Helsingissä, että väkivaltainen muukalaisviha ei esiinny ainoastaan vastenmielisinä uutispätkinä esimerkiksi Saksassa. Ihmisiä pahoitpidellään ja uhkaillaan myös Suomessa.

Vihreä liitto paheksui kannanotossaan etenkin Raimo Ilaskiven ja Keijo Korhosen ennakkoluuloja ja suvaitsemattomuutta lietsovia kannanottoja.

Vihreät tähdensivä, että suvaitsemattomuus kaikkea erilaista kohtaan on ehkä ollut jo kauan pinnan alla, ja se on viime aikoina näyttänyt avoimena toimintana. Vielä pelottavampaa on se hiljainen hyväksyminen, joka mahdollistaa väkivaltatekojen ja vihamielisen yleisönosastokirjoittelun jatkumisen. Juutalaisten hautojen häpäiseminen tulisi vihreiden mielestä olla riittävä muistutus siitä, mihin suvaitsemattomuus voi johtaa.

Suomalaisen itsemurhan suuritutkimus: Perimmäistä syytä ei ole

Mitään yhtä perimmäistä syytä suomalaisten korkeaan itsemurhakuolleisuuteen ei voida esittää. On monta syytä tehdä itsemurha, ja on myös monta tapaa nähdä itsemurha.

Tähän on päädytty seitsemän vuotta kestäneessä suuressa suomalaisessa itsemurhaprojektissa, jonka loppuraportti julkistettiin äskettäin Helsingissä.

Itsemurha on yksi yleisimmistä nuorten aikuisten kuoliinnsyistä ja yleisin syy nuorten miesten kuolemaan.

Suomessa tehdään 1,500 itsemurhaa vuodessa. Tämä merkitsee 15,000 odotettavissa olevaa itsemurhaa 1990-luvulla, ellei muutosta tapahdu.

Lisäksi jokaista itsemurhaa kohden tehdään yli kymmenkertainen määrä itsemurhayrityksiä. Suurin osa niistä ei johda koskaan kuolemaan, mutta kuitenkin ne muodostavat tulevien itsemurhien ydinjoukon.

Itsemurhat Suomessa -projektissa tutkittiin kaikki Suomessa huhtikuun 1987 ja

maaliskuun 1988 välisenä aikana tehnyt itsemurhat ja epäselvät kuolemantapaukset, joissa itsemurha oli mahdollinen.

Kuva itsemurhasta

Itsemurhan taustalta löytyy monia useimmille itsemurhille yhteisiä piirteitä, mutta aina myös ainutlaatuisia, yksilöllisiä tapahtumia.

Kun projektia suunniteltiin vuonna 1986 päätettiin, että itsemurhien ehkäisyn tulisi perustua mahdollisimman oikeaan ja tutkimuksen tuottamaan kuvaan itsemurhasta Suomessa. Nyt tämä tieto on käytettävissä.

Kuluneen seitsemän vuoden aikana tutkimuksen merkitys itsemurhatilanteen hallinnassa ei ole vähentynyt, toteavat tutkijat.

Tutkimuksen aikana tuli toistuvasti esille, että itsemurhat synnyttävät helposti sensaatiota ja paineita myös epäkypsiin toimenpiteisiin. Kaikki se, mitä itsemurhasta lausutaan, ei aina ole täysin totta.

Itsemurha yllätyksenä

Itsemurhaa oli edeltänyt puolessa tapauksista aikai-

sempi itsemurharyitys. Yhteensä 80 prosenttia itsemurhan tehneistä oli joko yrittänyt itsemurhaa tai puhunut itsetuhoaikeista. Kuitenkin läheisistä valtaosa, 80 prosenttia, koki itsemurhan yllätyksenä.

Mielenterveyden häiriötä todettiin yli yhdeksällä kymmenestä itsemurhaan päätyneestä. Mielisairaudesta astinen häiriö oli 25 prosentilla. Eriasteisia masennustiloja todettiin puolella tutkituista. Niiden tulosten varjossa masentuneisuuden tunnistaminen ja asianmukainen hoito ovat keskeisiä itsemurhan ehkäisyn haasteista.

Nuoret miehet ja menetykset

Itsemurhaa edeltäneet päihdeongelmat olivat yleisiä: miehistä niitä todettiin 40 prosentilla ja naisista 20 prosentilla. Päihteen käyttöönoton vaikuttaminen ja päihdeongelmien tehokas hoito ovat yksi keino torjua itsemurhia.

Itsemurhaa edeltäneistä elämäntilanteista merkittävänä näyttäytyivät koetut menetykset, työelämän vaikeudet sekä työttömyys ja vanhemmillä miehillä ruumiilliset sairaudet.

Naisilla itsemurhaa edeltäneet elämäntilanteet liittyivät usein lähipiiriin ja omaan mielenterveyteen.

Ennen laihialaiset häpesivät mainettaan

Nyt nuukuus on ylpeyden aihe

Renki oli ollut laihialaisessa talossa töissä vuoden päivät, mutta palkkaa ei ollut vielä tullut peniäkään. Miekkonen rohkaisi silloin itsensä ja huomautti isännälle asiasta kovasti anteeksi pyydettyä. Ei se mitään, vakuutti isäntä. Kyllä minä sinulle anteeksi annan. Urohda koko juttu.

Laihiasta kertova tarina on jotenkin kovin luontevaa aloittaa vitsillä, mutta kaikille paikkakuntalaisille laihian maine ei ole ollut, eikä ehkä vielä ole mikään naurun aihe.

- Kyllähän jotkut vahemmat ihmiset ovat edelleen sitä mieltä, ettei asiasta pitäisi lyödä rumpua, sanoo Laihian kotiseutu- ja museoyhdistyksen puheenjohtaja Esko Luoma, joka muistaa nuorempana naapuripitäjissä tansseissa käydessään itsekin salanneensa kotipaikkansa, ettei olisi joutunut pilkkakirveiden hampaisiin.

Sittemmin Luoma on kuitenkin kääntänyt kelkkansa, puuhasipa paikkakunnalle oikein nuukuusmuseonkin.

Maineen taustalla sosiaaliapu?

Esko Luoma on myös kehittänyt hienon teorian siitä, mistä laihialaisten maine ta-

vallista nuukempana porukana on saanut alkunsa.

- Suurina nälkävuosina Laihialla oli kunnallislautakunnan esimiehenä kapteeni Alen, jota kai voidaan verrata nykyisiin kunnanjohtajiin. Hän oli sosiaalitoimessa aikaansa edellä ja sai 1860 aikaa sen, että nälänhädän vainoamiseksi joutunut maan väestö jaettiin taloihin tekemään töitä ruokapalkalla.

Kun kerjäläiset lähtivät maakunnassa liikkeelle, ei heille Laihialla annettu mitään, vaan ilmoitettiin, että me holdamme omat köyhämme.

Mäkitupalaisella monta ammattia

Laihian museo- ja kotiseutuyhdistyksellä on todella komea museoalue, jossa tällä hetkellä on jo toistakymmentä vanhaa rakennusta. Rapilan tilan päärakennuksessa henki vauraan eteläpohjalaisen talon tunnelma puhtaimmillaan. Elämän kirjon toista päätä edustaa nuukuusmuseo, joka on mäkitupalaisen asumus.

- Torppariin verrattuna mäkitupalainen oli riippumatto-

mampi, tai kuten meillä sanotaan, ittelisempi. Taloon piti tietenkin tehdä työtä, mutta merkittävä osa elannosta tuli yleensä jostakin itsenäisestä ammatista.

Tässä nuukuusmuseon rakennuksessa on aikanaan asunut kivimiehiä. Houkutuslintuna käytetty teeren kuva tuvan eteisessä kertoo siitä, että toimeentulo vaati monenlaisia puuhia, sanoo Esko Luoma, joka löytää tästäkin seikasta yhtymäkohtia nykypäivään.

- Nythän ollaan taas menossa siihen suuntaan, että yksi työpaikka tai yhden ammatin hallitseminen ei enää riitä.

Taloudellisuudesta esimerkkiä nykyaikaan

Nuukuusmuseossa on erityisiä nuukuusesineitä, mutta perusidea ei oikeastaan liity niihin.

- Nuukuusesineet ovat lähinnä huumoria. Museon opeus perustuu sen näyttämiseen, että tavaroita ei heitetty ennaikaisesti pois, vaan ne käytettiin loppuun. Ja jos ne eivät enää korjaimallakaan alkuperäiseen tar-

koitukseensa kelvanneet, jäännökset hyödynnettiin valmistamalla niistä joku muu käyttökelpoinen esine. Kysymys oli siis nykyisin muotiin tulleesta kierrätyksestä, Luoma toteaa.

Varsinaisista nuukuusesineistä pitää sentään mainita ainakin yksi, nimittäin matkamuistoksi myytävä laihialainen ehkäisy pilleri: herne, jota pidetään polvien välissä.

- Ja jos herne hukkuu, niin haetaan uusi - naapurin pelosta letkauttaa Esko Luoma.

Nuukuus pelasti museonkin

Kun museot yleensä ovat keränneet kokoelmiinsa tavaroita, joista uuden esineen muoto ja kunto mahdollisimman hyvin käyvät selville, ovat nuukuusmuseon näytteet valan toista maata.

Esimerkiksi tavalliset ruokailuvälineet ovat kuluneisuudestaan päätellen palvelleet useampaa sukupolvea.

- Laihialainen säästeliäisyys on nuukuusmuseon syntymisen taustalla myös sillä tavalla, että näitä esineitä on täällä vielä nykyaikanakin ollut mahdollista kerätä, koska juuri mitään ei ole heitetty pois, sanoo Esko Luoma ja ottaa esimerkiksi museon eteisen naulassa roikkuvan ikäkulun repun.

- Kysyin tällaista eräältä laihialaiselta isännältä, joka vastasi, ettei hänellä niin huonoa reppua ole, että maltaisi antaa. Pari tuntia ennen avajaisia hän kuitenkin toi repun museolle. Oli miettinyt asiaa muutaman päivän.

Mainetta voisi hyödyntää lisää

Laihian kotiseutu- ja museoyhdistys on pariinkin kertaan esittänyt, että kunta ottaisi museoalueen hoitoonsa.

- Ilmaiseksi on tarjottu, mutta ei ole kelvannut. Pelkäävät, että tästä tulisi kunnalle kustannuksia, kun ihmiset eivät ehkä enää tekisi kökkä- eli talkootyötä yhtä paljon kuin nyt, Esko Luoma kertoo.

Toistaiseksi museohanke on edennyt ihan yksityisinkin voimin loistavasti, tosin auki-

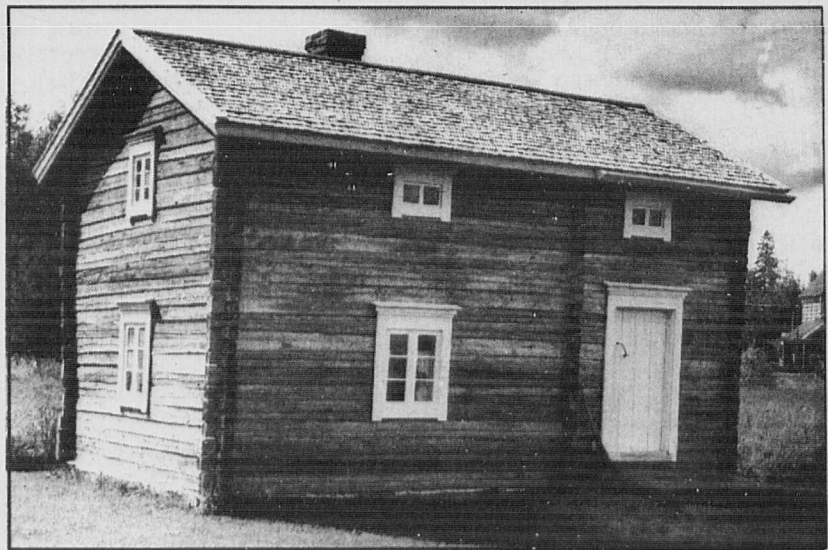
jatkuu sivulla 7

"Tätä sahanterää on vllattu niin kauan, että pilkit ovat jo toista 'sukupolvea', esittelee Esko Luoma yhtä nuukuusmuseon lukemattomista taloudellisista ilmenymistä.

Esko Luoma - mies, joka tietää laihialaisesta kansanperinteestä ja nuukuudesta lähes kaiken, pitelee käsissään nuukuusmuseon luutaa, valvatskoivusta tehtyä. Materiaali on valittu sen kestävyiden vuoksi.

Suomen tieltävistä ainoa nuukuusmuseo - tietenkin Laihialla.

Suomen Runoilijaliiton toiminnan lähtölaukauksena on julistettuna **RUNOKILPAILU**

aiheena RAKKAUS

kaikille jäsenillemme ja jäseneksi ennen 31.10.1993 liittyville. Arvosteluraatiin valitaan tavallisia ihmisiä, joilla on herkkyyttä runouteen ja myötäläimisen taitoa.

Jokainen kilpailuun osallistuva voi lähettää korkeintaan kolme omaa runoa sekä kopioidun maksetusta jäsenmaksukuitista osoitteelle Suomen Runoilijaliitto r.y. Fredrikinkatu 49, 00100 Helsinki 31.10.1993 mennessä.

Palkinnot ovat seuraavat: 1. palkinto 25,000 mk; 2. palkinto 10,000 mk; 3. palkinto 5,000 mk.

Lisäksi annamme 10 kpl 1,000 mk:n tunnustuspalkintoa. Palkituilla on mahdollisuus päästä esittelemään laajemminkin tuotantoaan runonäyttelyyn muodossa Runogalleriassa Helsingissä.

Suomen Runoilijaliitto on sekä runoilijoiden etujärjestö että avoin kansalaisjärjestö kaikille runouden ystäville. Liitto tekee runoutta edistäviä aloitteita, järjestää mm. runonäyttelyitä ja -tapahtumia, harjoittaa tiedotus- ja julkaisutoimintaa sekä myöntää

apurahjoja runojen julkaisukynnyksen ylittämiseksi.

Suomen Runoilijaliittoon voi liittyä maksamalla 100 mk:n jäsenmaksun (ulkomailla asuvat 150 mk korkeampien posti- ja pankkikulujen vuoksi) liiton tilille PSP 70127 201.

Maksun yhteydessä tulee pankkitositteeseen merkitä jäsenen nimen lisäksi täydellinen osoite jäsentiedotteiden postitusta varten. Kilpailuun osallistuttaessa on KILPAILUN VIITENUMERO 123 EHDOTTOMASTI MERKITTÄVÄ JÄSENMAKSUKUITTIIN.

Suomen Runoilijaliitto ei peri jäsentensä puolesta tekijänoikeuskorvauksia. Runoilijoiden tekijänoikeusasioita alkaa hoitaa Runoilijain tekijänoikeustoimisto RUNOSTO r.y., joka aloittaa toimintansa syyskuussa 1993 ja johon pitää liittyä erikseen.

Tervetuloa mukaan Suomen Runoilijaliiton toimintaan!

Runoterveisin
Suomen Runoilijaliitto r.y.
Timo Sinnemaa
puheenjohtaja

Neiti Juliesta ooppera Vaasassa

Ikka Kuusiston säveltämä Neiti Julie saa kantaesityksensä tammikuun alussa Vaasassa. Hankkeessa on mukana Vaasan oopperan yhdessä Vaasan kaupunginteaterin kanssa. Strindbergin klassikkoon pohjaava teos esitetään sekä suomen että ruotsin kielellä.

Neiti Julien nimiosan laulaa **Riitta-Maija Ahonen**, ja muissa keskeisissä tehtävissä ovat Jeanina **Heikki Keinonen** ja Kristininä **Anitta Ranta**. Kuoro-osuudesta vastaa Vaasan oopperan kuoro, ja orkesterina soittaa Vaasan kaupunginorkesteri kapellimestarinaan **Martti Tiainen**. Uutuusoopperan ohjaa **Tais-to-Bertil Orsmaa** ja lavastaa **Markku Sirén**.

Esityksen tuottaa Vaasan oopperan tulsydäminen sielu **Irma Rewll**. Suomenkielinen ensi-ilta nähdään 5. tammikuuta ja ruotsinkielinen on on vuorossa 8. tammikuuta.

Vaasan ooppera on ansiokkaasti tilannut suomalaisilta

säveltäjiltä kotimaisia ooperoita, ja säveltäjä Ikka Kuusisto on paljon kutsuttu Vaasan oopperan hovisäveltäjäksi. Hänen Jääkäri Ståh-linsa on viime vuosikymmenen alun tapaus niin Vaasassa kuin suomalaisessa musiikkielämässä yleensä.

Strindbergin Neiti Julie astui kuvaan ennen muuta voimakkaiden ja väkevien henkilöittänsä kautta. Kuusisto teki nyt itse teoksen liberton, joka valmistui ennen joulua vajaa vuosi sitten.

Kaikki tekijät ovat yhtä mieltä siitä, että Neiti Julie on nykyaikainen teos ja sen selunnaisema on suomalaisille läheinen. Neiti Julie on ohjelmassa tiiviin esitysjakson. Kaikkiaan esityskertoja on 16 ja viimeinen nähdään 1. huhtikuuta.

Kuolleita

Peter J. Kulkkula

FITCHBURG, MA - Peter John Kulkkula, 19, 381 Billings Road, löydettiin kuolleen syysk. 23, 1993 kotinsa vieressä sijaitsevasta autotalista. Hän ilmeisesti kuoli hänen päälleen pudonneen auton puristukseen.

Hän oli syntynyt huhtik. 27, 1974 Fitchburgissa Peter A. ja Deborah (LeBouf) Kulkkulan poikana ja oli asunut paikkakunnalla koko ikänsä. Hän sai päästötodistuksen Fitchburg High Schoolista 1992 ja opiskeli parhaillaan Mount Wachusett Community Collegessa.

Edesmennyt työskenteli myyjänä Leominsterin Sears, Roebuck and Co.:n auto-osastolla. Hän oli aikaisemmin työskennellyt DeMoulas Market Basket kaupan vihanesosastolla.

Kaipaamaan jäi vanhempien lisäksi sisko Jane E. Kulkkula, Spokane, WA; äidin puoleiset isovanhemmat Harold ja Lida (Wotton) LeBouf, Fitchburg; isän puoleinen isoäiti Elma S. Kulkkula, Fitchburg; sekä siskon lapsia.

Hautustoimisto Moorcroft, 31 Myrtle Ave., toimitti hautaamisen Forest Hill hautausmaahan.

Tri Ralph J. Jalkanen kuollut Suomi Collegen pitkäaikainen rehtori

HANCOCK, MI - Kunniaohjuri Ralph J. Jalkanen (L.L.D., D.D., Educ. D.), syntynyt Hancockin Coburntownissa Michiganissa elokuun 8, 1918 kuoli täällä Portage View sairaalassa syysk. 16, 1993.

Hänen vanhempansa olivat Johannes ja Anna Amelia Jalkanen, siirtolaisia Sysmästä Suomesta. Tri Jalkanen palveli pastorina amerikansuomalaisien perustamissa evankeelis-luterilaisissa seurakunnissa 23 vuotta, sitten 30 vuotta Suomi Collegen rehtorina eli presidenttinä ja sen päälle kaksi vuotta kanslerina.

Sydänohitusleikkaus kesällä 1990 onnistui hyvin, mutta sen jälkeen laakit heikensivät terveyttä. Perheen historiallinen koti tuhoutui palossa viime jouluna. Uusi samalainen talo on melkein valmis. Nämä huolet epäilemättä räsittivät sairasta.

Ralph Jalkanen valmistui Hancockin high schoolista ja sitten vuonna 1943 Suomi Collegen teologiseminaarista, ja hänet vihittiin välittömästi papiksi Suomi Synodissa.

Hän ja E. Pearl Trudgeon avioituivat ja siirtyivät palvelemaan seurakuntia, kahdesti New York, Mills, Minnesotassa; ja Chicagossa, Illinoisissa, ja sitten Ashtabulassa Ohiossa.

Jalkanen suoritti maisterin ja tohtorin luvut Chicagon ja Loyola yliopistoissa ja kunnia-arvot hänelle myönnettiin Michiganin teknillisestä yli-

opistosta, Carthage Collegesta ja Northern Michigan yliopistosta.

Suomen presidentti Urho Kekkonen ojensti hänelle Leijonan ritarikunnan kunniamerkin ja oikeudet, USA:n 200-vuotisjuhlan aikana pidetyssä FinnFest tilaisuudessa. Silloin Jalkaset kutsuttiin Washington, D.C.:hen valkoiseen taloon presidenttien palaveriin.

Jalkanen oli johtava jäsen Amerikan psykologia seurasaa, luterilaisten yliopistojen presidenttien järjestössä, kirkon teologia-asioiden johtokunnassa ja North Central Collegien liiton hallituksessa.

Hän oli toimittanut/kirjoittanut lukuisia artikkeleita ja kirjoja, joista mainitsen "Finns in North America", "Faith of the Finns" ja "The Way it Was".

Kaipaamaan jäivät puoliso E. Pearl Jalkanen o.s. Trudgeon; kaksi poikaa tri Paul Jalkanen, John Jalkanen, ja kaksi tyttärtä Ruth Sova, Anne Miller, heidän puolisonsa, ja kuusi lastenlasta.

Hautajaiset pidettiin Gloria Dei kirkossa syysk. 19. päivänä ja hautaaminen maanantaiaamuna Lakeside hautausmaahan Hancockissa. Yli kaksikymmentä pappia ja kirkontäyteinen väki kokoontui hyvästelemään tunnettua amerikansuomalaisista rehtoria.

E. Olaf Rankinen

Smith Funeral Home Inc.
Elden E. Bjurling
Douglas Stone
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

**May
Funeral Service**
HAUTAUSTOIMISTO
RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle
85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

EDW. C. HALVORSEN, INC.
FUNERAL DIRECTORS
5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

**The Robert H.
Auchmoody Funeral Homes**
Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

**SAWYER-MILLER
FUNERAL HOMES**

129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6778

TILLINGHAST - Hautaustoimisto
Danielson, Conn. Central Village, Conn.
Tel. 774-3284 Tel. 564-2147

Mack Stephenson Funeral Home
1004 S. DIXIE HWY. - LANTANA, FL 33462
Tel. 582-4124
David Jarvi
Funeral Director
Pubunne Suomea

Bosk Funeral Home
85 Blossom Street, Fitchburg, MA
342-3635 Street level access 342-3645
John A. Bosk Sr. John A. Bosk Jr.
Donald G. Dufault Ina A. Davidson
Directors

**Newton-Bartlett
HAUTAUSTOIMISTO**
Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

**MOORCROFT
HAUTAUSTOIMISTO**
31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137
Ystävällinen palvelu
PARKKAUSPAIKKA
Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

Tulevia tilaisuuksia

Fitchburg ja ympäristö

Kirkollisia

Suomalainen Kultaisen Iän Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2:00 ip. Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St. Kaikki tervetulleita!

Fitchburgin Kalevaisten suomenkielen kurssit syysk. 13. - marrask. 13. välisenä aikana. Kurssit maanantai-iltaisoin klo 7-9 Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St.

Kalevan Ritarit, Panun Maja #24, kokoontuu perjantaina, lokak. 1. p:nä klo 7:30 ill. Kaleva Kodissa, 107 Mechanic Street.

Spagetti-illallinen lauantaina, lokak. 2. p:nä Elm St. Lähetyskirkossa, 264 Elm St. Aterioinnit klo 5:00 ja 6:30 ill. Lippuvaraukset numeroista 345-5435 ja 345-7158.

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, lokak. 2. p:nä klo 8-12 yöllä. Hi-Lites takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

Viime viikon sunnuntaiksi suunniteltu Finnish Cultural Center'n kirpputori ja leivonnaismyyjäiset siirrettiin satelien sään johdosta tulevaisuun sunnuntaiksi, lokak. 3. päiväksi klo 9:00 aam. - 1:00 ip. Pitopaikkana on Workers' Credit Unionin pysäköintialue, 815 Main St.

Lisätietoja saa järjestelyistä vastaavilta Aili Walshilta 874-5779 ja Rauni Cotelta 342-5898.

Spagetti-illallinen lauantaina, lokak. 3. p:nä Elm St. Lähetyskirkossa, 264 Elm St. Minestrone soppaa, salaattibaari, spagetti lihapullineen, leipää, kahvia, mehua ja kotitekoisia jälkiruokia. Aterioinnit klo 5:00 ja 6:30 ill. Varausnumerot 354-5435 ja 345-7158.

Toinen vuotuinen amerikkansuomalaisten taidenäyttely sunnuntaina, lokak. 10. p:nä klo 11:00 aam.-5:00 ip. Saiman Puistossa. Järjestäjä Keskuskomitea.

Petroskollainen tanssiryhmä Druzhba Dance Ensemble esiintyy sunnuntaina, lokak. 10. p:nä klo 6:00 ill. Fitchburg State Collegen Weston auditoriumissa. Tämän 11-17 -vuotiaista (30) nuorista koostuvan ryhmän paikallisenä sponsorina toimii kansantanssiryhmä Revontulet. Liput \$5.00. (Lapset ilmaiseksi.) Niitä saa Raivaajan toimituksesta, 147 Elm Street ja postitse (postimerkillä varustettu palautuskirjekuori mukana) seuraavista osoitteista: Lloyd Hannula, P.O. Box 500, Westminster, MA 01473 tai Joan Dow, 529 Main St., West Townsend, MA 01474.

Uutispaloja

Vantaalaiset Ritva ja Esko Siljander pistäytyivät äskettäin toimituksessa oxfordilaisen pastori Paul Goransonin kanssa. Pariskunta oli ensi kertaa Yhdysvalloissa kolmiviikkoisella sukulaismatkalla, ja kävivät tutustumassa myös Fitchburgin suomalaisnähtävyyksiin.

Ritva ja Paul kertoivat olevansa serkuksia äitinsä puolelta.

Heidän äitinsä kasvoivat Lempäälässä, Tampereen lähettyvillä, 19-lapsisessa perheessä. Papan ollessa vankilassa "kansalaissodan aikana" äiti oli elättänyt katraanjatkuu seuraavalla sivulla

Paul Goranson (kesk.) tutustutti Suomi-vieraansa Esko ja Ritva Siljanderin Fitchburgin suomalaisnähtävyyksiin, joiden joukossa oli tietysti Raivaajankin toimittus.

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

**Tanssit
Saiman Puistossa**

Lauantaina
lokak. 2. p:nä
klo 8 - 12 yöllä

**Hi-Lites
soittaa**

Kaikki tervetulleita!
Finnish American Club of Saima

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

**NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.**

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853

Eino E. Niinimäki Kevin D. Nivala
SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Kultaisen Iän Kerho

Suomalaisen Kultaisen Iän Kerho kokoontui syysk. 21. p:nä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm Street.

Puheenjohtaja Anton Nopanen avasi kokouksen lausumalla kaikki tervetulleiksi, ja sen jälkeen sihteeri Irene Vilakari luki edellisen kokouksen pöytäkirjan, mikä hyväksyttiin yksimielisesti. Sitten laulettiin "America" ja "Maamme" laulut.

Uusi jäsenemme Bertha Laaksonen toivotettiin tervetulleeksi.

Viime viikolla jäsenemme Fabian Raatikainen muutti sinne mistä ei palata. Hänen muistolle pidettiin hiljainen hetki.

Aune Luoma kuuluu olevan paremmassa voinnissa Burbankin sairaalassa, ja Vieno Kingston lähettää terveisiä kerholle, ja toivoo voivansa olla joukossamme jouluun mennessä. Anton Nopanen kertoi vaimonsa Ethelin olevan paljon paremmin. Pikaista parantumista toivomme kaikille sairaille.

Rahalahjoituksia tuli kerholle seuraavilta henkilöiltä: Mr. & Mrs. George Anttonen \$10.00 Mirja Jokisen muistolle, ja Mr. & Mrs. Anton Nopanen \$10.00 Fabian Raatikaisen muistolle.

Lahjoituksia kahvipöytään tekivät: Miriam Orava, Irja Alltalo, Taimi Olkkola, Henni Lappalainen, Mildred Heino, Anton Nopanen, Ethel Anttonen, Anna Niemi ja Anne Anderson.

Syntymäpäiviään tällä viikolla viettävät Sirkka Tastula, Sandra Myllylahti ja Vieno Aho. Heille laulettiin "Happy Birthday".

Helvi Fiskaali sitten esitteli tämän viikon ohjelman, mikä jatkuu seuraavalla sivulla

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radioharrastus HYVÄT UUTISET lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM, Fitchburg, klo 8:45 aam.

Viikottaiset rukouskokoukset KODEISSA.

Kyselyjä seurakunnan toiminnasta voi tehdä soittamalla puh. 343-9659.

Yleiset hengelliset kokouksilaisuudet lokakuun 10. ja 24. p:nä.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarkemmin. Tervetuloa!

Elm St.

Lähetysseurakunta

Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 9:30 aamulla. Pastori Phillip Meher saarna. Pikkulapsille järjestetty hoito jumalanpalveluksen ajaksi.

Kellokuoro kokoontuu maanantai-iltaisoin klo 7:00.

Kirkkokuoro harjoittelee tiistai-iltaisoin klo 6:45. Hartaus-tilaisuus klo 7:00.

Lauantai-iltaisoin klo 6 - 7 kirkko on avoinna rukoilua ja mietiskelyä varten.

Messiah Lutheran srk

Lauantaina, lokak. 2. p., klo 8:30 miesten aamiaamien ja raamattutunti. Klo 10:00 virkailijoiden kokous.

Sunnuntaina, lokak. 3. klo 8:15 aam. suomenkielinen ehtoollis-jumalanpalvelus. Klo 9:15 sunnuntai-koulu. Klo 9:15 aikuisten raamattutunti. Klo 9:15 korkeakoulu-alaisten raamattu tunti. Klo 10:30 englanninkielinen ehtoollis-jumalanpalvelus. Klo 5:00 ill. seurakunnan 100-vuotisjuhlaruokailu. Klo 7:00 ill. iltahartaus ja ehtoollisen vietto Our Savior Lutheran kirkossa. Pastori Hintze.

HUHTALA OIL CO.

5 MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- Our own service department to our customers
 - New customers always welcome
 - Our third generation
- CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

**NORTH
END** SUBARU
MAZDA
ISUZU

SUBARU-MAZDA

757 Chase Road, Rte. 13, Lunenburg
(508) 582-4911

ISUZU

525 John Fitch Highway, Fitchburg
(508) 345-1011

TERVETULOLOA YSTÄVÄT
ALICE & EUGENE HEIKKILA

Maati Pellonpää (vas.), Andre Wilms ja Karl Väänänen esittävät boheemista Aki Kaurismäen tuottamassa, ohjaamassa ja käsikirjoittamassa surumielisessä komediassa "La Vie de Boheme" (Boheemielämä).
 roopan parhaimpana miesnäyttelijänä, ja Karl Väänänen sekä Andre Wilms, Evelyn Didi, Christine Murillo, Jean-Pierre Leaud ja ohjaajan koira Laika.

Suomalaisohjaaja Aki Kaurismäen elokuva "La Vie de Boheme" (Boheemielämä) saapuu vihdoin Bostoniin. Perjasta sunnuntaihin se on Harvard Film Archive'n ohjelmistossa.

Esitysjat ovat perjantaina, 1. päivänä lokakuuta klo 7:00 ja 9:00 illalla, lauantaina (lokak. 2.) ja sunnuntaina (lokak. 3.) klo 2:00 ja 5:00 iltapäivällä sekä 7:00 ja 9:00 illalla.

Harvard Film Archive sijaitsee Harvardin yliopiston Carpenter Center for Visual Arts rakennuksessa, 24 Quincy Street, Cambridge. Lisätietoja saa numerosta

Aki Kaurismäen "La Vie de Boheme" Bostonin alueelle

(617) 495-4700.

Boston Globen sunnuntaisen numeron mukaan elokuva tulee Brooklinessa toimivan Coolidge Corner elokuvateatterin ohjelmistoon maanantaina, lokakuun 4. päivänä.

Valitettavasti emme onnistuneet samaan lisätietoja näytösajoista ennen lehden painatusta. Coolidge Corner sijaitsee osoitteessa 290 Har-

vard Street (Bacon Streetin kulmauksessa) Brooklinessa. Lisätietoja myöhemmin numerosta (617) 734-2500.

Kaurismaän "La Vie de Boheme" perustuu Henri Murgerin samanimiseen romaaniin. Elokuva on ranskankielinen ja on filmattu Pariisissa. Pääosissa nähdään suomalaiset Matti Pellonpää, joka palkittiin roolistaan Eu-

roopan parhaimpana miesnäyttelijänä, ja Karl Väänänen sekä Andre Wilms, Evelyn Didi, Christine Murillo, Jean-Pierre Leaud ja ohjaajan koira Laika.

Boheemielämää on surullisen kaunis tarina kolmesta taitelijasta (albanialainen maalari, ranskalainen runoilija ja irlantilainen säveltäjä), heidän unelmistaan ja rakkauksistaan.

Mustavalkoinen kuvaus muistuttaa katsojaa menneisyyden Pariisista rähjäisine ateljeeneen ja savuisine kahviloineen, vaikka elokuvan hahmot elävätkin 90-lukua.

Värttinä Harvardiin

CAMBRIDGE, MA - Suurta suosiota maailmalla nauttiva suomalainen kansanmusiikkiryhmä Värttinä saapuu marraskuussa esiintymis- matkalle Yhdysvaltoihin. Ensimmäisenä esiintymispaikana on Harvardin yliopiston Paine Hall. Siellä Värttinä konsertoi lauantaina, marraskuun 20. päivänä illalla.

Konserttiliput maksavat \$15.00 hengeltä. Raivaaja on saanut rajoitetun määrän (50) lippuja myytäväksi marraskuun 1. päivään asti. Liput voi käydä ostamassa toimituksesta osoitteesta 147 Elm Street tai ne voi tilata postitse kunhan muistaa laittaa mukaan omalla nimellä ja postimerkillä varustetun paulauskuoren.

Cape Cod

Finnish-American Society of Cape Cod kokoontuu keski- viikkona, lokakuun 20. päivänä klo 7:00 illalla Burger Kingin Community-huoneessa, Route 132, West Barnstable.

Kokouksen jälkeen klo 7:45 teen maistaja William Congalton Centervillestä esitelmöi teen historiasta ja eri teelaaduista.

Kaikki tervetulleita!

Nato-jäsenyyden ehdoton vastustus vähentynyt

Nato-jäsenyyden ehdoton vastustus on hieman lieventynyt suomalaisten keskuudessa. Tämä käy ilmi Oulussa ilmestyvän sanomalehti Kalevan Suomen Gallupilla teettämästä tutkimuksesta.

Tutkimuksen mukaan suomalaisten suhtautumisessa Nato-jäsenyyteen ei kuitenkaan ole tapahtunut merkittäviä muutoksia puolentoista vuoden aikana.

Ehdottomasti Naton ulkopuolella halusi nyt pysyä 22 prosenttia vastaajista, kun puolitoista vuotta sitten heitä oli 24 prosenttia.

NYT . . .

jatkoa sivulta 4

UUTISPALOJA . . . jatkoa edellisluvulta

sa leipomalla.

Yhteen aikaan, 1920-30 -luvulla viisi sisarusta oli Amerikassa.

Vaikka tämä oli Siljanderien ensi vierailu Yhdysvalloissa, kerran aikaisemmin se olivat yöpyneet Miamiassa Meksikon matkansa yhteydessä.

Kummallakin oli vain postitiivistä sanottavaa näkemänsä. Ilmat tosin eivät olleet parhaat mahdolliset, mutta siihen ei voinut mitään.

Ystävällisiä ja "ihania" ihmisiä oli kuulemma löytynyt joka paikasta.

Ennen Oxfordiin saapumista Siljanderit viipyivät kolme päivää New Yorkissa tutustumalla nähtävyyksiin ja ihmisiä katselemalla. Se oli ollut hieno kokemus.

Automatkan he tekivät Delaware joen laaksoon ja Pocono vuorille. Vierailun aikana tuli käytyä myös Mainen ja New Hampshiren valtioissa, ja kiitettiin Mt. Washingtonin huipulle.

Goranson, joka on kahdesti käynyt sukuloimassa Siljanderien luona Suomessa, kertoi olleensa mielissään saatuaan heidät vihdoin vasta vierailulle tänne päin.

lätään kuolleen 20-vuotiaan fitchburgilaisen Eric Rantakydön vanhemmat Ann ja Reijo Rantakytö ovat viimein, vuoden päivät kestäneiden tutkimusten seurauksena, saaneet tietää poikansa kuolleen sähköiskuun.

Eric Rantakytö

Vuosi sitten tämän nuoren merijalkaväen alikorporaalin yht'äkkäinen kuolema Camp Lejuenen sotilaskasarmilla North Carolinassa oli johtanut huhuihin, joiden mukaan Rantakytö oli kuollut Persianlahden sodan syndromiin.

Nyt vuodenpäivät kestäneiden tutkimusten mukaan Rantakytö kuoli suihkussa saamaansa sähköiskuun, mikä oli aiheutunut liian lähellä olleesta radiosta.

illallistanssiaiset Suomen itenäisyyden 76. vuotispäivän kunniaksi.

Juhlat pidetään perjantaina, marrask. 19. p:nä Westminster Country Clubilla Ellis Roadilla. Ovet avataan seurustelua varten klo 6:00 illalla.

Illan tanssimusiikista huolehtii haitaristi Nils Lundin orkestereineen.

Illan ateriana on paistettua porsasta kaikkine lisukkeineen, alkuruokineen, kahvi-

KULTAISEN . . . jatkoa edellisluvulta

oli seuraava: Kalle Pelto esitti haitarisooloja, "Kuuvirran silta" ja "Ruotsalainen jenkka".

Irene Vilakari lauloi kunnasti "Kotiseutu pohjolassa", ja "Viimeinen valssi". Neima Johnson säesti pianolla.

Mildred Heino esitti hauskoja laihialaiskaskuja.

Anton Nopanen lauloi "Kysymyksiä" ja "Olet maamme armahin Suomen maa", ja kaikki yhdessä lauloimme "Suomen salossa" Nopasen johdolla.

Kalle Pelto puhui "saranoina", ihmisen nivelistä ja

neen ja jälkiruokineen.

Liput maksavat \$15.00 hengeltä. Niitä on rajoitettu määrä ja ne tulee hankkia etukäteen. Lippuja saa Raivaajan toimituksesta, 147 Elm St., Karl Mäkelältä (Holden) 829-5181, Aili Walshilta (Westminster) 874-5779, Rudy Lahdelta (Ashby) 386-4822, Maija Mårdilta (Lunenburg) 582-7717, Saiman Puistosta sekä Armas Kaukorannalta 342-7909 tai postitse 360 Blossom St., Fitchburg, MA 01420.

kysyi: "Oletko sinä pannut öljyä saranoihisi?"

Öljyä saa ruumiiseen syömällä siemeniä, esimerkiksi auringonkukan siemeniä ja kalan öljyä.

Pelto myös soitti haitarilla "Saimaan rannalla", "Kulkurin mazurkka" ja "Koiviston jenkka".

Kahvipöytä oli taas herkkuja täynnä, mistä kaikki nautimme.

Mildred Heino

Finnish Memorial Foundation on ilmoittanut pitävänsä Vuoden 1992 syyskuussa yl-

Jaakko Asikainen
(Demart)

The Finnish-American

RAIVAAJA

Ed Hagelberg at 80:

Looking back at involvement in cooperatives, community projects

This past May 5 Edward Hagelberg of Sonoma (CA) observed his 80th birthday.

Upon reading this about one of Raivaaaja's ardent supporters on the west coast, we wrote and asked him to write something about his life.

Edward Hagelberg is one whose activities in the Finnish American community have spanned the continent as well as the decades.

During his youth he was involved with organizations in the Worcester/Fitchburg area (including being a founding member of the Finnish-American Club of Salma). After moving west in 1947, he became active in the United Finnish Kaleva Brothers & Sisters and was a founding member of the Finnish American Home Association.

Hagelberg was employed in the cooperative movement for nearly 40 years by the time he retired in 1976 at the age of 63. Such a longtime commitment to cooperation must have been inspired during his youth. Perhaps the following story, reported at the time of Hagelberg's retirement from Associated Cooperatives, may provide some insight:

"When Ed got hell

"Ed Hagelberg recalls how, when he was a youngster in Fitchburg, his mother would send him out 'to the local co-op' for a loaf of bread or some other small item. But there was another grocery store somewhat nearer than the co-op, and occasionally, out of laziness, Ed would buy the item at that store.

"Boy! did my mother give me hell when she found out I didn't buy it at the co-op!"

There are many interesting people in the Finnish American community. But it is impossible for your newspaper's limited staff to get out and interview even a fraction in order to write their stories.

But that does not mean these experiences cannot be included on these pages. We urge you to take the time to write!

Take the time to write your memoirs!

If you cannot do it by yourself, perhaps you can find someone who will help you.

In any event, do take the time! There are, to be sure, many stories out there which should be told.

RAIVAAJA, P. O. Box 600,
Fitchburg MA 01420-0600

Father was Urho Vihtori Hagelberg, born in Turku in 1881. Occupation tailor. Moved to New York, USA, in 1904.

Mother was Ida Vilhelmina Mannila. Born in Kärkölä in 1880. Occupation domestic. Moved to New York USA in 1904.

They were married in New York in 1906. My sister Helena was born in New York in 1908. The family moved to Worcester, Mass., in 1909. My father worked as a tailor, also as a paid play director at the Finnish Socialist Hall (Look in Finnish Imprint edited by Liisa Liedes, page 507: "Some of the best stage productions were performed

under the leadership of Urho Hagelberg as director.")).

The family went back to Finland to spend Christmas in 1912. Due to the war scare they could not get booking for return trip for me to be born in the USA. I was born May 5th in Kärkölä and came to New York in Aug. 1913.

We moved to Lunenburg, Mass., to a farm that had lake front property on Shirley Reservoir. Father worked for the RAIVAAJA from 1915 to his death Nov. 19, 1920.

My mother did not have an easy life. Funeral bills to pay, two children to support, six long days of housework for small wages. This was before the social reforms under FDR came in. We can thank our parents for their efforts to bring these social changes into being.

Sister Helen graduated from high school in 1925. She went to work in the office at the Arden Woolen Mills. This was a great help to my mother.

I graduated from Fitchburg High School in 1931. Was active in the sports program. Was a member of the basketball team that won the M. I. T. tournament in 1931.

Was a member of the track team for three years. At the relays held at Crocker Field in 1931 we won the 4 x 880 yard relay with Weikko Pasanen, Lenny Mattson, Ed Hagelberg and Ernie Tait. At the Worcester County Track

championship meet in 1931 I won the 880 yd. event.

In the fall of 1931 I enrolled at the Stockbridge School of Agriculture at the U of Mass in Amherst, a two year course in Dairy Major — you spend the first six months in school and the next six months in placement training in a dairy.

Had some luck. My training was at the United Dairy System in Worcester. Was able to live at home and travel to Worcester by bus every day. This way I was able to save money for the second year. Waited on tables for my meals in a boarding house and made beds for my room.

Was on the Stockbridge basketball team for two years and also the cross country track team; captain of the cross country team in 1933.

Took the first job offered after graduating in June. Went to work at the Tehema Farm on Martha's Vineyard. The farm was owned by an American Indian family, brother and sister. They had built the first small dairy plant on the island.

My job was to teach them how to operate the equipment. The island had a summer population of 55,000, but in the fall it fell to 4,000. I could see they couldn't afford to keep me through the winter, so I applied for a job as ice cream maker at Brewer's Drug Co. in Worcester. Went to work at Brewer's in the fall of 1933.

Spent three years in Worcester and was active in the Finnish Socialist Hall. Served on the Board of Directors. Helped organize the Suomi Basketball Team.

I lived at the YMCA my first year in Worcester. Was at the gym most nights playing "pickup basketball" with whoever was around.

I met Archie Friedman, one of the best ball players around the area, and he asked me if I would like to play in the city league for the Brockelman Bros. sponsored team. I played with them 1933 and 1934 seasons. The next year they didn't sponsor a team so we were left out.

I then asked Archie Friedman, Jim Dorsey and Chuck Davis if they would play for Suomi. They agreed and the Suomi team was born.

We did not win the championship but came in second. (The Finnish Imprint edited by Liisa Liedes, page 509: [1934 - The Athletic Club Suomi won the City Championship in basketball. Some of the members involved were Leo Mattila, Eddi Hagelberg, William Asp, Elmer Phil, Yrjö Ilvonen, Bill Martill and three others.] She received wrong info from someone. The other three were Friedman, Dorsey and Davis).

Went to work for Fitchburg Coop Dairy spring of 1936. Was active with Reipas club and Salma stage. I believe it was 1936 or 1937 when Sal-

turn to ED HAGELBERG page 12

Ed & Bertha Hagelberg in a photograph taken at Ed's 80th birthday celebration at F.A.H.A. in Sonoma (CA).

The Hagelbergs and Mannilas shared a Christmas holiday drink for 40 years - from 1947 until Gene Mannila's death Dec. 5 1988. In the Christmas 1985 photo above (left to right): Bertha & Ed Hagelberg and the late Gene & Sylvia Mannila. Gene Mannila was manager of the Berkeley (CA) Co-op for many years.

San Diego, CA

Fundraiser for SDSU Ensemble set for Oct. 23

People will not look forward to posterity who never look backward to their ancestors.

- EDMUND BURKE

Who better embodies this philosophy than House of Finland member and performer extraordinaire, Merja Soria!

Just last year Merja organized the first ever Finnish Ensemble during San Diego State University's fall semester 1992. She was able to do so with financial assistance from KONE Corp. and Music Fazer.

However, now in 1993 funds have dried up and the continuation of the SDSU Ensemble is in jeopardy.

This Ensemble has brought much pleasure to people, Finns and non-Finns alike. As so aptly stated by Stacey Stroh, an Ensemble member, "The Ensemble has been a wonderful experience. I have been exposed to wonderful music that I had never even heard before, much less ever expected to perform. I believe our Ensemble is excellent advertising for SDSU . . . we get warm receptions wherever we go."

Indeed, the Ensemble is not only excellent advertising for SDSU, it is a tremendous cultural window into the Finnish soul, as our heritage is presented in a most favorable way - we are not *all* exclusively as depicted by 60-minutes and TANGO Finlandia!

Now you too have an opportunity to assist Merja and the SDSU Ensemble in their ef-

The San Diego (CA) State University Finnish Ensemble. Director Merja Soria in center foreground.

orts to continue performing Finnish music. We are living in an ever shrinking, yet continually diversifying, world. We need Merja and the Ensemble to build the bridges which connect nations, and music is one sure way to accomplish this unification.

Please come and give your support to this important project. You will have a great time enjoying the friendships,

the food and the music.

HAPPY HOUR - NO HOST BAR 5-6 P.M., SPAGHETTI DINNER 6-7 P.M., CONCERT BY THE SDSU ENSEMBLE 7-8 P.M. AND DANCING UNTIL 10 P.M.

LOCATION: RANCHO BERNARDO WESTWOOD CLUB.

DIRECTIONS: off HWY 15, take Rancho Bernardo Rd. exit, turn west on Rancho Bernardo Rd. Turn right on

West Bernardo Dr. RB Westwood Club is about 1/4 mile down the road on the left. Park in parking lot, enter in the gate to go to the club

house. For more information and tickets contact Nancy Riikonen (282-2580 or 527-7603).

FINNews

An international symposium -

Two women writers from Finland

An international symposium entitled "Two Women Writers from Finland: Edith Södergran (1892-1923) & Hagar Olsson (1893-1978)" will be held October 21-23 at the Whitney Humanities Center of Yale University, New Haven (CT).

Scholars and poets from Finland, Sweden, Denmark, Britain, Australia and the United States will be participating in the symposium.

The program as of Sept. 20 follows.

October 21

8-9 a.m. - Registration.

9 a.m. - Greetings, Richard H. Brodhead, Dean, Yale College.

9:30 a.m. - "The Uncanonized Edith: Contemporary American Poets Look at Södergran," by Stina Katchadourian, Stanford (CA).

10:00 a.m. - Coffee, Rotunda.

10:30 a.m. - "Almqvist and Olsson: Two Dancers on the Tightrope between Cosmos and Chaos," Virpi Zuck, University of Oregon, Eugene.

11:00 a.m. - "Relational Subjectivity in the Modernist Poetics of Edith Södergran,"

Seija Paddon, Concordia University, Montreal.

2:00 p.m. - "Södergran's Address," Aris Fioretos, The Johns Hopkins University, Baltimore.

2:30 p.m. - "Edith Södergran and Stig Dagerman," Laurie Thompson, St. David's University College, Lampeter.

3:00 p.m. - Coffee, Rotunda.

3:30 p.m. - "Die Geburt der Utopie in der frühen Prosa Hagar Olssons," Pertti Karkama, Turku University.

4:00 p.m. - "Edith Södergrans arketyppiske billevrden," Tove Pilgaard, Tønder.

4:30 p.m. - "Några kommentarer till Södergran-bilden," Eva Lilja, Göteborg University.

7:00-9:00 p.m. - Reception: The Beinecke Library.

October 22

9:00 a.m. - "Parallels in Finnish and Finland-Swedish Modernism: Eeva-Liisa Manner and Edith Södergran," Ritva Poom, New York City.

9:30 a.m. - "Skuggan av det eviga avskedet: Tankar kring Hagar Olssons Södergran-uppfattning," Roger Holm-

ström, Åbo Akademi.

10:00 a.m. - Coffee: Rotunda.

10:30 a.m. - "Naken människa är jag. Utan vapen. Hagar Olssons novell *Ridturen*," Inga-Britt Wik, Helsingfors.

11:00 a.m. - "Edith Södergran: The Vocabulary of Ecstatic Discourse," Steven P. Sondrup, Brigham Young University, Provo.

11:30 p.m. - "Korrespondensen mellan Evert Huldén och Hagar Olsson," Lars Huldén, University of Helsingfors.

2:00 p.m. - "Södergran and Bataille's Poetics of Excess," Christian Roy, University of Montreal.

2:30 p.m. - "Vem var prinsessan Hyacintha? Om en försvunnen Södergran-text och en essä av Hagar Olsson," Ulla Evers, Göteborg University.

3:00 p.m. - Coffee: Rotunda.

3:30 p.m. - "Om en sort sångvinnikers lyrik," Birgitte Rasmussen, Hornbeck, Aarhus University.

turn to TWO WOMEN page 11

Aki Kaurismäki's 'La Vie de Boheme' to Boston

Finnish director Aki Kaurismäki's latest film "La Vie de Boheme" is finally coming to the Boston area. The film opens this Friday at Harvard Film Archive.

There will be two shows on Friday, October 1st at 7:00 and 9:00 p.m., and four on Saturday (Oct. 2nd) and Sunday (Oct. 3rd) at 2:00, 5:00, 7:00 and 9:00 p.m.

The Film Archive is located at the Carpenter Center for Visual Arts, 24 Quincy Street

in Cambridge, just off Harvard Square. For information call (617) 495-4700.

According to the *Boston Sunday Globe* the film will open Monday, October 4th at Coolidge Corner, 290 Harvard Street in Brookline.

We were not successful in our efforts to obtain more information about the show times prior going to press. More information for the film should be available by the weekend at the theater's box-office (617) 734-2500.

"La Vie de Boheme" is based on Henri Murger's novel published in 1848. Kaurismäki has moved the story of three artists, a painter, a composer and a writer, into the present, however, maintaining the atmosphere of a much earlier period.

Taking place in Paris, this black and white film shows a world of run down ateliers and smokey cafes where the artists conduct their lives. This film is probably Kaurismäki's most romantic and at the same time the saddest.

The cast is wonderful, Finland's Matti Pellonpää and Kari Väänänen (speaking French!) with Andre Wilms in leading roles.

Others seen are Evelyne Didi, Christine Murillo, Jean-Pierre Leaud and the director's dog Laika.

Matti Pellonpää and Evelyne Didi star in Aki Kaurismäki's "La Vie de Boheme".

Finlandia Foundation New York Metropolitan Chapter

Date: Friday, October 8, 1993.

Place: Central Presbyterian Church, 595 Park Avenue/64th Street.

Time: 8:00 p.m.

Program: Tango - Anu Arponen

"Tango Finlandia" program brought the Finnish Tango to the American audiences. Tango parties followed and now the Finlandia Foundation is proud to present **Anu Arponen** in a professional performance of **Tango**. Ms. Arponen has also promised to show some simple tango steps to the audience. **Come all and enjoy the real tango.**

Thank you to:

Pirkko Tiilikainen and Juha Makipaa for hosting the 19th Annual Foundation Family Picnic in June at their lovely home. It was a wonderful, sunny day full of swimming, sauna, great food and even an exciting Treasure Hunt sponsored by FINNAIR. Thank you to Finnair, too.

Important dates to remember:

November 12 - **Membership Meeting** at the Central Presbyterian Church.

December 5 - **Finland's Independence Day Celebration** at the Park Avenue Methodist Church, 106 East 86th Street at Park Avenue.

December 10 - our **Christmas Party** at 8:00 p.m. at the Central Presbyterian Church.

January 17 - **Central Park Skating Party** at 6:00-9:00 p.m. together with other Scandinavian organizations.

January 28-30 - **Ski Week-end** at the Lapland Lake Nordic Ski Center.

February 11 - **Membership Meeting** at the Central Presbyterian Church.

March 12 - **Annual Awards Dinner-Dance** at 7:00 p.m. at the Waldorf-Astoria hotel, New York City.

April 8 - **Membership Meeting** at the Central Presbyterian Church.

April 11 - The Finlandia Foundation **Artist Debut Recital** at 8:00 p.m. at the Weill Recital Hall at Carnegie Hall, presenting Mezzo-Soprano **Monica Groop**.

May 13 - **Membership Meeting** at the Central Presbyterian Church.

June - **The Annual Finlandia Foundation Picnic.**

Other Events:

Piaf . . . Remembered starring Juliette Koka at John Houseman Theatre, 450 West 42nd Street, New York City. Reservation 212-239-4331.

Edith Södergran/Hagar Olsson Symposium at the Yale University Whitney Humanities Center, October 21-23, 1993. A number of prominent scholars and poets from Finland, Sweden, Denmark, Britain, Canada and the United States will appear. For information call Professor George C. Schofield 203-432-0788 or 203-281-0017.

The Nordic Poetry Festival with 50 poets from all of the Nordic Countries at Cooper Union, 7 East 7th Street at Astor Place, Greenwich Village on October 30-31. For information call 212-682-0727.

Finland is represented by poets Claes Andersson, Karl-Erik Bergman, Agneta Enkell, Tua Forsström, Anselm Hollo, Jouni Ikala, Arto Melleri, Kai Nieminen, Annukka Peura, Pentti Saaritsa, Nils Aslak Valkeapää and Gösta Ågren.

The Philadelphia Orchestra performs **Sibelius Symphony No.5** in E-flat, Op.82 at Avery Fisher Hall, Lincoln Center on

November 1st at 8:00 p.m. Tel. 212-875-5027.

Consulate General of Finland and the Sibelius Society presents the Finnish Choir **Cantores Minores** at Christ and St. Stephen's Church, on November 4 at 122 West 69th Street. Tel. 212-573-6007.

Study Finnish Language, Culture and Society at Co-

lumbia. Courses offered at the Columbia University during Fall and Spring Semesters. For further information and registration call 212-854-2881 or 854-7400 or 212-854-7859 or 854-3202.

Welcome to new member: Christer T. Isaksson.

Sad notes: Moses S. Sorola passed away in June. Mr.

Sorola, born in Finland, was a strong supporter of Finnish Culture in the United States. He organized together with the Board of Education of New York City a Finnish culture course for the New York City school teachers and educators.

Our long-time friend and great supporter of Finnish Music, Walter Ersson passed away in September.

Finlandia Foundation
New York Metropolitan
Chapter, Inc.

Finnish-American Club of Saima

Saima Park • Fitchburg, MA

The monthly meeting will be Wednesday, October 13, 1993, 7:30 p.m., at Saima Park.

the program will be a "History of Celluloid & Plastics - Show & Tell!" by Keith Lauer from The National Plastics Center & Museum of Leominster.

The Refreshment Committee for the October meeting will be Irene & Voitto Jarvi, Elvie & Tauno Hagelberg, Susan Sanguinetti, Ellen Kuniholm and Aili Anderson.

Finnish Ski Club Builds Trail Through Saima Park

Thanks to the generosity of a couple of Finnish-American organizations, a new cross-country ski trail is being constructed through the woods at Saima Park. The new trail, when completed, will be approximately one mile long and will now provide a loop totalling about two and one-half miles on club property for members to walk and ski.

Late this summer, The Finnish Ski Club received a \$3,000.00 donation from the Finnish-American Marathon Association, plus a \$1,000.00 donation from the Finnish Memorial Foundation with these funds earmarked for use at Saima Park with the purpose of building a new cross-country skiing and hiking trail. Ski Club Secretary Karl Makela brought the news of the donations and proposed building of the trail to the August FACS meeting and found the idea to be very well received by Saima's membership.

Since then, trail construction progressed quickly with Veikko Honkala as Chairman of the project and Raimo Ahti, Karl Makela, Irving White, Rudy Lahti, Armas Kaukoranta, Paavo Koutonen and Valio Liedes among the volunteers who have done the hand labor. The heavy equipment work, which has been quite extensive, has been hired from the S. Fors Construction Company, who have used both bulldozer and backhoe to pull out large stones, grade and carry fill to low areas.

Currently the trail is open from end to end with some filling and grading, along with

the covering of wood chips yet to come. Tentative completion is expected for the end of October and several week-end work parties are planned to complete the project between now and then. Anyone interested in volunteering to help with the trail should contact Veikko Honkala at 386-7040 for information on work parties.

After the trail is finished, and if funds allow, the Finnish Ski Club will purchase a snowmobile to pull their ski track maker so that the trail will stay well groomed throughout the snow season.

Other organizations who received \$1,000.00 donations simultaneously from the Finnish Memorial Foundation were The Reipas A.C., The Raivaaja, The Finnish Cultural Center and the Finnish Central Committee.

Annual Turkey Dinner & Social Day

The FACS annual turkey dinner and social day will be Sunday, November 14, 1993, at Saima Park.

The dinner is hosted by the FACS Board of Directors. The following are the requirements.

1. The dinner this year is \$3.00 for paid up members. (NOTE: being a subscriber to the newsletter does not make you a member).

2. You can join now and come to the dinner as a paid up member and pay only \$3.00.

3. You can come as a guest. The cost of a guest ticket is \$6.00.

4. To reserve your dinner, send notice and the applicable amount to Karl Makela. All dinners by reservation only.

THE DEADLINE IS NOVEMBER 5TH, 1993.

To be a member of the Finnish American Club of Saima costs Ten Dollars per year (\$10.00). The membership year is October 1st to October 1st.

If you joined during June, July, August and September, your dues are paid until a year from the coming October, i.e. if you joined in July, 1993 your dues are paid to October 1, 1994.

With your dues you receive the club's newsletter and discounts to several club dinners. Please send your date of birth and home phone number (confidential) with your membership.

Our membership secretary

is: KARL MAKELA, 60 NEW-ELL ROAD, HOLDEN, MA 01520.

Along with the turkey dinner, there will be a variety of homemade pies for dessert. Bingo will follow the dinner.

In memoriam

Ruth E. Holm
Fabian F. Raatikainen

Membership Renewal

All membership dues are due October 1st, 1993. Payments are accepted until January 1, 1994, although all members are encouraged to pay as soon as possible. Any members whose dues are not received prior to January 1st, 1994 will be considered delinquent and from that point no longer a member of the club. All those whose membership has lapsed should contact our membership secretary Karl Makela at 829-5181.

Saima Park Schedule of events

October 2 - Hi-Lites; October 10 - Finnish American Fine Art Exhibit; October 16 - D. Wells Duo; October 23 - D. Wells Duo; October 30 - D. Wells Duo; November 6 - Hi-Lites; November 7 - Finn Band; November 13 - Honkala; November 14 - Turkey Dinner; November 20 - D. Wells Duo.

- FACS Newsletter

Taking a break from their work cutting a ski/hiking trail through Saima Park's woods are, left to right, Veikko Honkala, Valio Liedes, Armas Kaukoranta and Karl Makela. photo by Anja Liedes

Fitchburg, MA

Senior Center dining room to be named in memory of Walter Santavirta

Tomorrow, Sept. 30, at 11:00 a.m., Mayor Jeffrey Bean will be dedicating the Fitchburg Senior Center's dining room in memory of the late Walter Santavirta in tribute to his many years of service and commitment to the center, 14 Wallace Ave.

The dedication is being held in conjunction with the center's Volunteer Recognition Day.

Flea market & bake sale this Sunday

The flea market and bake sale of the Finnish Cultural Center at Fitchburg State College was postponed due to rain this past Sunday and will instead be held this Sunday, October 3, from 9:00 a.m. to 1:00 p.m. at the Workers' Credit Union parking lot, rear 815 Main Street.

Co-Chairs Aili Walsh, 874-5779, and Rauni Cote, 342-5898, may be contacted for additional information.

Toini Laakso

Exhibit to include works by several new artists

Several new Finnish American artists have popped up with works of art for this year's Finnish American Fine Art Exhibit. Many who exhibited last year have also registered.

Around 80 different paintings, drawings, photographs and sculptures will be displayed at the second annual Finnish American Fine Art

Exhibit at Saima Park on Sunday, October 10, from 11:00 a.m. to 5:00 p.m. There are no more than two works by the same person, and any exhibited last year will not be shown this year. Some art works may be purchased from the artist.

This non-juried show sought to seek and encourage Finnish Americans of all levels of abilities to come forth and show their works. Last year's show proved to be very exciting with a number of surprise artists who had created beautiful paintings, drawings and sculptures.

Be sure not to miss this second exhibit featuring the creative abilities of Finnish Americans. There is no admission charge and you may enjoy a cup of coffee with Finnish pulla and cookies provided by the sponsoring organization - the Finnish American Central Committee, Fitchburg.

Toini Laakso

Independence Dinner Dance

Area Finns and their friends are celebrating Finland's 76th anniversary of independence with a "Dinner Dance" on Friday, Nov. 19, 6:00 p.m., at the Westminster Country Club, Ellis Road, Westminster. The public is invited and the evening begins with a social hour.

The music for entertainment and dancing will be provided by the well-known Scandinavian accordionist Nils Lundin and his orchestra.

Tickets are sold in advance, none at the door. The price is \$15.00 per person. This is always a sellout. Plan to get your tickets early.

The dinner will be roast pork with all the trimmings, appetizers, desserts and coffee. Cash bar.

Come and join us. Advance tickets are available from Raivaaja, 147 Elm St., 343-3822; Karl Makela of Holden, 829-5181; Aili Walsh, Westminster, 874-5779; Rudy Lahti, Ashby, 386-4822; Maija Mård, Lunenburg, 582-7717; at Saima Park; and Armas Kaukoranta, 360 Blossom St, Fitchburg.

The dinner dance is sponsored by the Finnish Memorial Foundation.

Armas Kaukoranta

W. Barnstable, MA

The taster, William Congalton of Centerville (MA), will present a program on the history and use of various teas to the Finnish-American Society of Cape Cod on Wednesday, 20 October 1993, at 7:45 p.m. at the Burger King Community Room on Route 132 in West Barnstable.

The monthly meeting of the society will be at 7:00 p.m. All are invited.

Elm Street Steam Rooms
A TRADITIONAL FINNISH STEAM SAUNA
348 Elm St., Fitchburg, MA
(508) 345-7305

Hours:
Wed. 4-10 Fri 3-10
Th. 4-10 Sat. 12-10
Sun. 8-9
(RUSS DAVIS, PROP.)

\$ 16,482.50
+ 500 FIM
+ \$ 5.00 CAN

has been donated as of press time to the RAIVAAJA Computer Fund (see the *Tietokone-erähoito* on page 2).

The Board of Directors of Raivaaja Publishing Company wishes to thank sincerely all who have donated so generously thus far.

But you must keep the momentum going! Updating and modernizing Raivaaja's production equipment requires a capital investment approaching \$20,000. So please, keep your donations - however large or small - coming.

As RAIVAAJA's first editor Taavi Tainio wrote over 87 years ago: "...the backwoods pioneer, the clearer of fields, does not count his troubles. The work must be done. It will be done."

Remember, this newspaper is owned by the Finnish American community. It is your paper!

So, let us not count our troubles; let us continue your work. Send in a contribution today! *Kittos!*

RAIVAAJA, P. O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600 USA.

Canterbury, CT

Finnish language classes start October 2, 9:30 to 11:00 a.m., at the Finnish Hall. The eight week course is \$20.00 and the teacher is Minna Saarinen.

For more information, call Saarinen at 203-423-2469.

..

There will be an "Autumn Dance" at the Finnish Hall, Rte. 169, on Saturday, October 16, beginning at 8:30 p.m.

Music will be by Bert Stromholm with soloist Aatos Autio.

..

There will be a Children's Day program at the Finnish Hall on Saturday, October 23, from 3:30 to 5:30 p.m. Bring your children or grandchildren to this fun event.

The leader is Susan Hinz Cloutier. For three years she has skillfully invented new games for the children.

Admission is free. For more information, call June Leiss, 203-546-9087.

FAHS

Fur and leather products

made in FINLAND

Retail - wholesale

In US (eng.) 413-739-1571

In Finland 358-68-8648370

Fax 358-68-8648189

RBA ateljé SF 68410

Nedervetil, Finland

West Boylston Travel
Route 12
West Boylston, MA

Low airfares
to Finland
and Florida!

Nancy Sivula Jakobowicz
MA 1-800-300-6727
508-835-6727

Kalenteri

CALIFORNIA

Oct 3 - House of Finland monthly meeting, 4 pm, House of Finland Cottage, Balboa Park, 2125 Park Boulevard, San Diego.

Oct. 9 - "Weavings - Tracing Threads of Cultural Identity," 11th annual Scandinavian Festival, 10 am- 6 pm, MGM Plaza, 2425 Colorado Ave, Santa Monica. Children under 12 free. For recorded festival info: 213-661-4ASF. Sponsored by American Scandinavian Foundation of Los Angeles.

Oct. 12 - United Finnish Kaleva Brothers & Sisters No. 21 membership meeting, 7:30 pm, cafeteria, Brotherhood Hall, 1970 Chestnut St, Berkeley. Program: Slides of Central America by Helmut Will. Pot Luck Dinner at 6:00 pm; reservations with M. Saarni 510-526-5990.

Oct. 23 - Fund Raiser for the Finnish Ensemble of San Diego State University, 5-10 pm, Rancho Bernardo Westwood Club, West Bernardo Dr, San Diego. Happy hour, 5-6 pm; spaghetti dinner, 6-7 pm; concert by SDSU Ensemble 7-8 pm; dancing until 10 pm. Sponsored by House of Finland.

CONNECTICUT

Oct. 2 - Finnish language classes start, 9:30 - 11:00 am, Finnish Hall, Rt. 169, Canterbury. For more info: Minna Saarinen, 203-423-3854.

Oct. 4 - Aura Seura monthly meeting, 7:30 pm, Aura Hall, 51 Lillibridge Ave, Voluntown.

Oct. 7 - Finnish American Heritage Society monthly meeting, 7:30 pm, Finnish Hall, Canterbury.

Oct. 16 - Autumn Dance, Finnish Hall, Canterbury. Music by Bert Stromholm with Aatos Autio, soloist. Sponsored by FAHS.

FLORIDA

Oct. 3 - Finnish Workers Educational Club Board of Directors meeting, 4 pm, Kenttähaali, 908 Lehto Lane, Lake Worth.

Oct. 9 - Dance, 8 pm, Kenttähaali, Lake Worth. Music by Ilmari Salo. Sponsored by FWEC.

Oct. 10 - Finnish Workers Educational Club members meeting, 4 pm, Kenttähaali, Lake Worth.

MAINE

Oct. 9 - Ham supper, 5 pm, Heritage Center, West Paris. Sponsored by FAHSOM. Public welcome.

Oct. 17 - Finnish American Heritage Society of Maine monthly meeting, 2 pm, Heritage Center, W. Paris. Program undecided.

Oct. 19 - Program relating to Finland and its culture, 7 pm, Universalist Church, 169 Pleasant St, Auburn. Presented by members of FAHSOM.

MASSACHUSETTS

Oct. 1 - Knights of Kaleva *Panun Maja* #24 meeting, 7:30 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St, Fitchburg.

Oct. 2 - Spaghetti Supper, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St, Fitchburg. Two sittings: 5 & 6:30 pm. Reservations: 345-5435 or 345-7158.

- Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by FACS.

Oct. 3 - Flea Market & Bake Sale, 9:00 am- 1:00 pm, Workers' Credit Union, rear 815 Main St, Fitchburg. Sponsored by Finnish Cultural Center at Fitchburg State College.

Oct. 5 - Finnish Golden Age Club meeting, 2:00 pm, Fellowship Hall, Elm Street Congregational Church, 264 Elm St, Fitchburg.

Oct. 6 - Finnish Cultural Center Trustees meeting, 7:30 pm, Finnish Cultural Center, Room 205 Hammond, Fitchburg State College, Fitchburg.

Oct. 10 - Finnish American Fine Art Exhibit, 11:00 am-5:00 pm, Saima Park, Fitchburg. Sponsored by Finnish American Central Committee.

- Druzba Dance Ensemble (of Petrozavodsk, Karelia, Russia) performance, 6:00 pm, Weston Auditorium, Fitchburg State College, North St, Fitchburg. Advance tickets available at Raivaaja.

MICHIGAN

Oct. 2 - Fall Rummage, pasty & bake sale, 9 am-2 pm, Finnish Center, 35200 W Eight Mile Rd, Farmington Hills.

Oct. 15 - Finnish Center Association Housing Corp. annual dinner, 7 pm, Finnish Center, Farmington Hills. Salmon & all the trimmings; entertainment by Finnish-American Singers directed by Lisa Potti. Reservations: 313-937-9538.

Oct. 17 - FCA Scholarship Reception, 3 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

NEW YORK

Oct. 8 - Finlandia Foundation New York Metropolitan Chapter monthly meeting, 8:00 pm, Central Presbyterian Church, 595 Park Ave/64th Street, New York. Program: TANGO - Anu Arponen.

OREGON

Oct. 14 - Finnish-American Historical Society of the West membership meeting, 7:30-10:00 pm, Portland Pentecostal Church, 6225 N. E. Stanton, Portland.

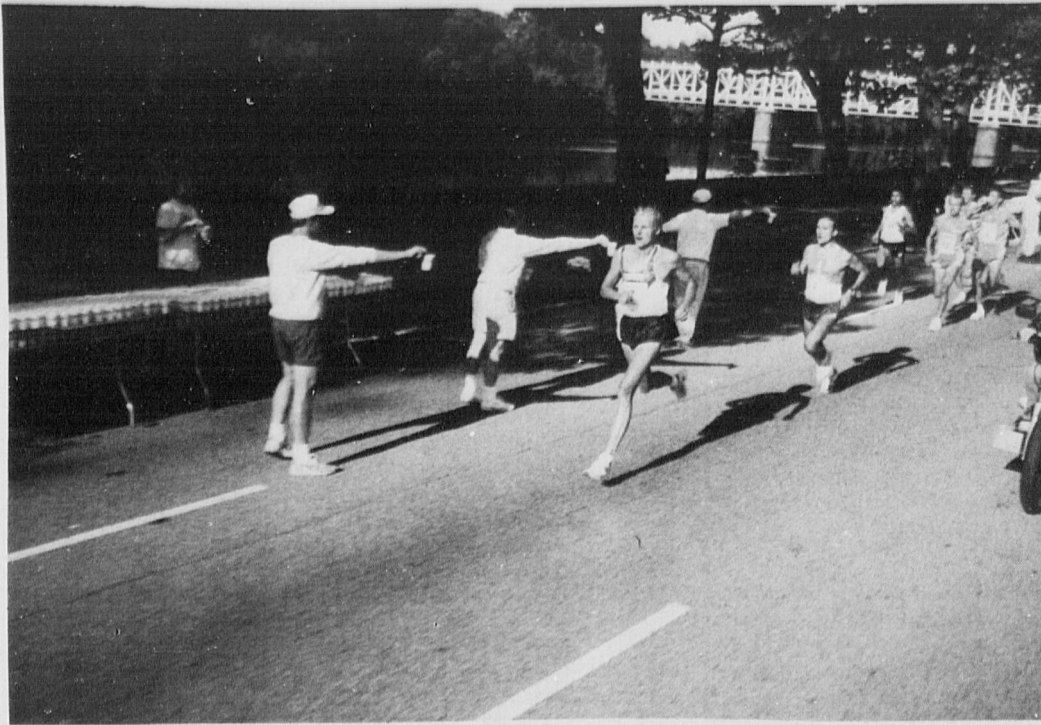
VERMONT

Oct. 1 - Performance by the Druzba Dance Ensemble (of Petrozavodsk, Karelia, Russia), Barre Opera House, Barre. For more info: Barbara Miller, Project Harmony office, 802-563-2773.

Oct. 3 - Druzba Dance Ensemble performance, Woodstock Town Hall, Woodstock. For more info: Joyce Hiebert 802-457-4014.

Oct. 8 - Druzba Dance Ensemble performance, Springfield. For more info: Diane Kemble, 802-885-1156.

Events subject to change without notice

Risto Ulmala is shown above leading the pack in a half marathon in Philadelphia last September. By the finish, though, he was fourth with a time of 63:29. Photo by Stig Häggblom

Finland's Ulmala finishes 3rd in Pittsburgh race Scheduled to run in Attleboro and Providence

Veikko Uotinen
LYNCHBURG, VA

Risto Ulmala, Finland's top long distance runner on the track for the past three years, finished third in the 17th annual running of the Pittsburgh Great Race 10K in Pittsburgh, Pennsylvania, Sunday, September 26.

The race was won by Zimbabwe's Philemon Hannock in a time of 27 minutes and 45 seconds. Second was Eddy Hellebuyk of Belgium (28:35). Ulmala's time for his third place finish was 28:41.

The race, which has averaged about 12,000 runners for the past five years, once again drew an impressive list of international talent, with participants from 10 foreign countries.

Silvio Guerra of Ecuador was fourth in 28:46, Jose Morino of Costa Rica fifth (28:56), Simon Peter of Tanzania sixth (29:00), Franklin Tenorio of Ecuador seventh (29:11) and Thomas Osano of Kenya eighth (29:12).

The best American finisher was Mike Michno with a time of 29:35 for tenth place.

Uta Pippig of Germany won the women's race in 31 minutes and 52 seconds.

This was the third year in a row that Ulmala has competed in the Pittsburgh race. He finished second in 1991 and fourth in 1992. So after finishing second, third and fourth thus far, he is looking forward to returning next year to finally obtain a victory.

Ulmala is scheduled to run in a 5-mile road race in Attleboro, MA, Sunday, October 3rd. The race starts at 1:30 p.m. at the Attleboro

High School.

Then, on October 17th, Ulmala is scheduled to participate in a 5 km road race in Providence, RI.

Richard Erkkilä wins at cross-country

Harri Siitonen
SAN FRANCISCO, CA

Richard Erkkilä, 17, running for St. Ignatius College Preparatory School's cross-country team, won a 2.8-mile run in San Francisco's Golden Gate Park on Sept. 18. His time of 15 minutes 8 seconds was 15 seconds faster than that of the 2nd place finisher in this Lowell High School invitational meet.

Richard is the son of David and Theresa (Lopez) Erkkilä of San Francisco and the grandson of Reino and Irene Erkkilä, long prominent in

Kinnunen 3rd at Fukuoka

1993 World Championship silver medalist **Kimmo Kinnunen** was not at his best in his 245-10 1/4 Javelin toss at the Toto International Super Track & Field Meet at Fukuoka, Japan, on Sept. 18, but it was good enough to take third place.

Winner was World Champion and record holder Jan Zelezny of the Czech Republic with 288-1 with Mike Hill of Great Britain 2nd with 268-6.

- Harri Siitonen

the activities of San Francisco's Finnish-American community.

Richard, a senior, has been competing for four years for St. Ignatius, concentrating on track in the spring and cross-country in the fall. The one and two-mile distances are his specialties. His best time for 1,600 meters was 4:40 as a junior and a 10:02 has been his tops at 3,200 meters.

He has been one of the lead runners at his school and was captain of the freshman/sophomore team. He has won his events in a number of dual and triple meets. In 1991 when he was a sophomore, his team came in third in a state meet. For the last three summers Richard has spent two-week periods at Coach Dellenger's track camp at the University of Oregon.

No slouch in the academic end of his high school career either, Richard finished with a nice 3.91 final grade average in his junior year at St. Ignatius.

Richard's paternal grandparents, Irene and Reino Erkkilä, have been involved for decades as members and officers of the 112-year-old San

turn to ERKKILÄ page 16

ED HAGELBERG

continues from page 8

ma hired a full time play director Ensio Kankainen — and we had a busy winter. Was also in plays directed by Oscar Rasanen, Lillian Erickson and Miriam Lehto.

Bertha Lepola of Marquette, Mich., came to visit relatives in Fitchburg. They asked her to [stay] a while and she did. Went to work at Burbank Hospital the fall of 1938.

She invited me to a nurses dance the latter part of May. Seems my car found a way every nite in June to Burbank Hill. She went back to Marquette in early July. I went to Marquette in Oct. and we married Oct. 14, 1939. Will be 54 years in Oct.

We bought our first house of Pleasant Hill Rd. in Lunenburg in 1940. Son Don was born on Oct. 18, 1941. Now living in Berkeley, Ca.

Received my final citizen papers in 1942. Passed the basketball officials exams in 1943.

Hedstrom Union wanted me to play basketball in the YMCA Industrial League. So I went to work for them on the victory shift 5 p.m. to 11 p.m. Had to work at least 20 hrs a week. Started to officiate at area high school games every Friday nite. Elected to Lunenburg Board of Selectmen in 1944.

In the winter of 1946 Bertha and I made an important decision to make plans to move to the West Coast. Takes some courage to pull up stakes and start all over again. We made the change and are not sorry.

We arrived in Berkeley March, 1947. I went to work for the Berkeley Coop and was with them for close to 20 years.

Bertha worked at the Albany Hospital in charge of surgery for five years.

My sister Helena Severens passed away in 1950. Bertha was in Fitchburg for the last few weeks to help take care of her.

We took my mother to California with us. She lived with us until she found a small apartment for herself. This was near the Coop and I could visit her.

In 1956 Bertha went to work for the U. of Calif. at the Radiation Lab. She put in 20 years there.

Bertha's father passed away in 1956 and again Bertha was there for the last two weeks to take care of him.

In 1962 Bertha's mother had a heart attack. She went to Marquette for two and a half months. She brought her mother to Berkeley. She lived with us until she found a senior home also close to the Coop.

My mother passed away in 1964. She had a massive stroke and was in the hospital only a week. She enjoyed her 14 years in California.

In 1966 we bought 34 acres plus 10 buildings in Grass Valley in partnership with Bertha's sister Lempi Duda. This would be our retirement home. That year we sold our home in Berkeley and moved to an apartment in Richmond Annex. We knew our weekends would be spent in Grass Valley.

In 1966 I also went to work for the Coop Wholesale in Richmond, a short distance from our apartment.

In 1971 Bertha's mother passed away.

In 1976 we both retired and moved to Grass Valley and started to remodel a new home for us. Sauna in basement, shuffle board court, large deck and patio.

In 1986 F.A.H.A. Palms Coop apartment house was completed. We moved in Oct. which should be our final move. 1987 I had a heart attack, was in Sonoma Hospital for two weeks. Had another attack in June, hospitalized for 10 days.

In July 1987 I had open heart surgery; four-way bypass, also had implant of defibrillation with battery in my abdomen under the skin. I was about the 300th person in the world to receive one. Now they have about 12,000 with implants. In 1989 they replaced the battery - a new model.

During our 47 years in California we have been active in the United Finnish Kaleva

turn to ED HAGELBERG page 16

Ed Hagelberg after the 1931 relay race at Fitchburg's Crocker Field.

A special offer for new subscribers!

Three months for five bucks! Whether you read Finnish or English, RAIVA AJA will keep in touch with your roots, current Finnish American activities and events in Finland. Subscribe today!

Name _____

Address _____

Note: This offer is limited to new subscribers only and expires on September 30, 1993. Regular USA subscription rates are \$23.00 a year, \$15.00 for six months, and \$11.00 for three months. Send this coupon and your check payable to Raivaaja Publishing Company to Raivaaja, P. O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

SUOMEN ...
jatkoa sivulta 2

Neuvostoliitto järjesti myös ns. yöpakkaset syksyllä 1958 ja noottikriisin vuonna 1961 hajottaakseen Kekkosen vastustajien rivit vuoden 1962 presidenttivaaleissa. Kekkonen valittiinkin suurella ennemmistöllä Olavi Hongan luovuttua ehdokkuudesta.

Vuoden 1968 vaalien alla kansanrintamahallituksen puolueet yrittivät poikkeuslakia Kekkosen toimikauden jatkamiseksi, mutta lakiehdotus kaatui vaadittavan 5/6:n määränemmistön puutteeseen.

Maan suurin puolue SDP ei asettanut omaa ehdokastaan, vaan ulkopoliittiseen uskottavuuteensa vedoten asettui tukemaan Kekosta. Kekkonen valittiin vielä suuremmalla äänen enemmistöllä kuin edellisellä kerralla.

Kekkonen oli kuitenkin julkisesti luvannut luopua presidentin paikalta kolmannen kauden jälkeen. Historian suuria arvoituksia on ollut, mikä sai hänet muuttamaan mielensä ja jatkamaan presidenttinä.

Uusimman tutkimuksen valossa näyttää yhä ilmeisemältä, että mielenmuutoksen taustalla oli sekä ulkopoliit-

tista että henkilökohtaisia syitä. Tshekkoslovakian miehityksen jälkitilanteessa Kekkonen suostui Neuvostoliiton ehdotuksesta ryhtymään aloitteentekijäksi Euroopan turvallisuuskonferenssin koolle kutsumiseksi keväällä 1969.

Hän joutui keväällä 1971 myös heittämään ulos Neuvostoliiton Suomen suur-lähettilään Aleksei Beljakovin, joka yritti avoimesti tehdä Suomessa vallankumousta. Myös Saksan kysymyksen ja EEC-sopimuksen järjestelyt olivat taustalla.

Kekkoesta tuli NL:n tuen vanki

Neuvostoliiton aktiivinen puuttuminen Suomen sisäisiin asioihin erityisesti presidentti- ja hallituskysymyksissä tuki Kekkosen uudelleen valintaa. Kekkoesta oli tullut Neuvostoliiton tuen vanki. Mutta ei Kekkonen myöskään itse halunnut irtautua tästä kytkennästä, joka teki hänestä lähes yksinvaltiaan Suomessa.

Vuonna 1973 Kekkosen toimikautta jatkettiin ilman vaalia ja muita ehdokkaita, samantapaisella hänet nimenneel-

lä erikoislailalla kuin Mannerheim vuonna 1944. Nyt valintaa ei kuitenkaan tehty Suomen irrottamiseksi suurvallan vanavedestä, vaan sen sitomisesta entistä tiukemmin siihen.

Kekkonen valittiin saman linjan jatkamiseksi lähes kaikkien puolueiden ehdokkaana vielä kerran vuonna 1978. Hänen voimansa eivät enää riittäneet nostamaan Ahti Karjalasta hänen seuraajakseen vuonna 1981, vaan kansa valitsi Mauno Koiviston. Vähittäinen irtautuminen Neuvostoliiton vanavedestä ja paluu normaaliparlamentarismiin alkoi.

Nykyistä uutta vaalitapaa ei voida ymmärtää ilman vuoden 1973 poikkeuslain ja siinä ilmenneen äärimmäisen ulkopoliittisen vallankeskeytyksen aiheuttamaa vastareaktiota.

Nyt ulkopoliittisen yksinvaltiaan sijaan ollaan hakemassa vielä vastakohtaa. Tästä syystä vallitsee yhä suurempi epävarmuus presidentin asemasta, valittavasta henkilöstä ja hänen ulkopoliittisesta linjastaan. Yhtä puhtaalla pöydällä ei kansa eikä uusi presidentti ole päässyt aloittamaan sitten vuoden 1925.

Ulko-ovia ja oviaukkoja

Oheiset ulko-ovet ja sisäpihojen oviaukot kuvattiin pari kesää sitten Helsingin Töölön kaupunginosassa.

Syysk. 23, 1993

Sairasosastolta tuli jälleen surusanomia. Alli Johnson nukkui ikuiseen 17 pv. 98-vuoden ikäisenä. Amanda Vitikainen 21 pv. 92 vuoden ikäisenä ja Hilda Saikkonen 21 pv. 87 pv. vuoden ikäisenä sekä Carl Walter Carlson myös 21 pv. syyskuuta 89 vuoden ikäisenä. Esitämme suruvalittelumme omaisille ja ystäville.

Keski- ja keskiviikkona pidettiin muistotilaisuus Elvi Bolsille sekä Alli Johnsonille. Pastori Törmälä piti tilaisuudessa muistopuheen ja Irja Heino esitti yksinlaulua. Lämpimät kiitokset teille.

Asukkailla sekä johtokunnalla oli viikonaikana kokous. Uusia asukkaita on muuttanut kotimme. Toivotamme teidät tervetulleiksi. Toivon teille viihtyisiä ja kodikkaita hetkiä täällä.

Iloista musiikkituokioita oli paljon ja perjantaina meillä oli "Talent show", jossa osanotto oli yllättäen runsas. Monet asukkaistamme ovat vielä hyvin esiintymiskykyisiä. Parhaat kiitokset teille mukana olosta.

Sydämelliset kiitoksemme kaikille kotimme avustajille, muusikoille, auttaville käsille jne.

Iloista syksyä kaikille.

Lepokotterveisin
Elina Kuronen

Kenttähaali

Finnish Workers
Educational Club
908 Lehto Lane
Lake Worth, FL 33461

Lokakuun toimintaa
Sunnuntaina 3. p:nä klo 4:00 ip. johtokunnan kokous.
Lauantaina 9. p:nä klo 8:00 ill. tanssit Ilmari Salon musiikin tahdissa.
Sunnuntaina 10. p:nä klo 4:00 ip. jäsenkokous.

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmaita tai konsertti ja tanssia lopuksi. Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä. Ilmastoitua haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten. Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia, voileipiä ja riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Valtiolta lisärahaa Finnairille

Suomen valtioneuvosto on oikeuttanut liikenneministeriön merkitsemään Finnairin osakkeita runsaalla 78 miljoonalla markalla. Tämä liittyy yhtiön talouden kohentamiseen. Finnairin tulos heikkeni viime tilivuodella kotimaan heikon kysynnän ja valuuttakurssitappioiden vuoksi.

Finnair-konsernin likviditeetti on vielä kohtuullinen, mutta vakavaraisuus on tilikaudella heikentynyt kannattavuuden heikentyessä. Tilikauden 1993-94 tuloksen arvioidaan muodostuvan negatiiviseksi. Finnair Oy:n oman pääoman ja varausten osuus taseen loppusummasta oli tilikaudella 1992-93 17,4 prosenttia. Suomen valtion osuus Finnair Oy:n osakkeista on 72,52 prosenttia, ilmenee liikenneministeriön muistios- ta.

Amer lainaa ulkomailta

Suomalainen Amer-yhtymä on tehnyt sadan miljoonan Yhdysvaltain dollarin lainajärjestelyn. Lainalla yhtiö muuttaa konsernin lyhytaikaisia rahoitusta pitkäaikaiseksi.

Laina-aika on kolme ja puoli vuotta.

Muistithan uusia tilauksesi?

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

UUSI TILAUS _____ UUDISTUS _____

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$23.00, 6kk \$15.00, 3kk \$11.00
Ulkomailla: 12kk \$28.00, 6kk \$20.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

Rauhanturvalaki työryhmän pohdittavana

Suomalaisille rauhanturvaajille ehdotetaan mahdollisuutta aseelliseen voimankäyttöön tietyissä tapauksissa.

Rauhanturvalakia pohtinut työryhmä antaisi suomalais- turvaajille mahdollisuuden käyttää voimaa humanitaaristen päämäärien vuoksi. Tämä kuitenkin edellyttäisi sitä, että YK tai Etyk määrittäisi operaation tavoitteet. Uudistuksen jälkeen suomalaiset voisivat osallistua esimerkiksi Bosnian rauhanturvaoperaation kaltaisiin toimiin.

Uudistusehdotus ei edelleen sisällä sitä mahdollisuutta, että suomalaiset osallistuisivat valtioiden rauhanturvaoperaation toteuttamiseen. Näin esimerkiksi Irakissa vuonna 1991 taistelleiden kansainvälisen liittouman kaltaiset joukot jäisivät pois suomalais- sotilaiden opeLaatioista.

Laskelmien mukaan uudenlaisten operaatioiden kustannukset ovat noin kuusinker- taiset perinteiseen rauhanturvaamiseen verrattuna. Mahdollisia henkilötappeja ei ole arvioitu.

Tauno Palo sai patsaansa

Näyttelijä Tauno Palo on saanut oman patsaansa Helsingin Kalliossa sijaitsevassa nimikkopuistossaan. Patsaan on suunnitellut Palon hyvin tuntenut kuvanveistäjä Kain Tapper.

Patsas on parimetrinen, punaista graniittia ja patsas- hankkeen takana on Kallio- seura. Seuralla on vielä runsaasti velkaa patsaan takia, siksi kansalaiskeräys rahoit- tamisen takia jatkuukin yhä.

Hätähuuto karjalaisilta

"Kansa, joka antoi maail- malle Kalevalan, on tuhon partaalla. Maailma ei tiedä, minkälaisessa tilanteessa Karjalan kansa on", sanoi Jukka Akimov Helsingissä. Hän vei karjalaisten hätähuu- don Helsinkiin yhdessä Kar- jalan inkeriläisen kongressin puheenjohtajan Anatoli Gri- gorjevin, inkeriläisen Viktor Kuokkasen ja vepsäläisen Ni- kolai Zaitsevin kanssa.

Vielä 1920-luvulla karjalai- sia oli yli 60 prosenttia väes- töstä. Tänäpäin heidän osuu- tensa on enää 10 prosenttia. Pahinta on se, että karjalan kieli on häviämässä, alkupe- räinen kulttuuri ja elinkeinot tuhoutumassa.

Anatoli Grigorjevin Petros- koissa johtama liike on jo ve- donnut Yhdistyneisiin kansa- kuntiin, Itämeren neuvostoon ja kaikkiin Itämeren rantavalti- oihin.

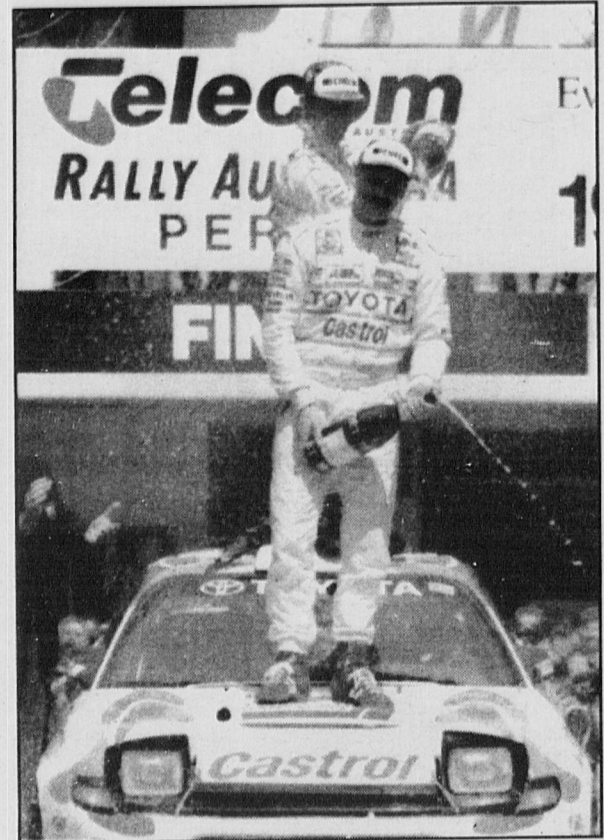
Valtuuskunta on jo tavan- nut Suomessa ulkoministe- riön poliittisen osaston apu- laispäällikön Marcus Lyan. Itämeren neuvoston yhteyteen ollaan ilmeisesti perustamas- sa työryhmää, joka tutkii pienten vähemmistökansojen asemaa.

Arkkipiispan homopuheet tutkitaan Turussa

Suomen arkkipiispa John Vikströmin homolausun- noista nostettu kanne on sir- retty Turun ja Porin läänin- hallituksen tutkittavaksi kan- telukirjeessä mainitun rikos- lain kohdan perusteella. Tu- run tuomiokapituli on katso- nut, että se ei voi ottaa kan- taa rikoslakiin.

Kantelun tekijä maanviljelijä Juhani Forma oli pyytänyt tuomiokapitulia tutkimaan, oliko arkkipiispa rikkonut kirkkolakia esittämällä näke- myksiään homokysymykses- sä. Tämän lisäksi Forma ha- lusi selvityksen, oliko Viks- tröm mahdollisesti myös rik- konut rikoslakia kehottamalla samaa sukupuolta olevia hen- kilöitä haureuteen.

Turun tuomiokapituli antoi omalta kohdaltaan päätöksen asiassa pari viikkoa sitten. Turun ja Porin lääninhallituk- sessa asiaa käsittelee rikos- lain osalta lääninhallituksen poliisitoimisto. Se päättää arkkipiispan mahdollisesta syytteen panosta.

Juha Kankkunen on lähellä MM-sarjan voittoa.

Kankkunen voitti

Suomen Juha Kankkunen voitti Australian rallin kome- asti kotiin. Eikä sinä kaikki, sillä suomalaisten kovaa ralli- mainetta piti yllä myös Ari Vatanen, joka sijoittui rallin MM-sarjan kymmenessä o- sakilpailussa toiseksi. Kol- mas oli Ranskan Francois Delecour.

Kilpailu oli laukaalaisen Toyota-kuljettajan juhlaa a- lusta loppuun, sillä Kank- kunen johti kisaa ensimmäi- sestä pikataipaleesta lähtien. - Kaikki toimi virheettömäs- ti, ja kun itsekkin pystyin vält- tämään ajovirheet, niin tämä oli tulos, kertoi onnellinen voittaja.

Kankkunen varmisti voit- toaan kisan viimeisillä neljäl- lä erikoiskokeella. - Senkun ajaa köröttelin ne läpi, Kankkunen totesi. Juha Kankkunen tavoitteena

Australian rallissa oli varmista- taan työnantajansa maailman- mestaruus.

- No, nyt se on sitten var- mistunut. Tallille tämä on ol- lut hieno kisa, jatkoi Kank- kunen.

Kankkunen on aiemmin voittanut kolme kertaa rallin maailmanmestaruuden. Nyt on haussa neljäs titteli.

Kilpailu ei ole kuitenkaan vielä ratkennut, sillä jäljellä on vielä kolme osakilpailua, San Remon ralli, Katalonian ralli ja kauden päättävä RAC- ralli.

-En ole koskaan ollut näin hyvissä asemissa näin lähellä kauden loppua, joten eiköhän tästä jotain ole odotettavissa.

Katalonia-rallia varten on harjoiteltava kunnolla, että pärjää näille asfalttikiljoille, mielti Kankkunen jo tulevia.

Suomi ei ole päässyt sopuun lohikiintiöstään

Suomi ei päässyt vielä so- puun ensi vuoden lohikiinti- östään. Maakohtaisista kiinti- öistä yritettiin sopia Varso- vassa koolla olleen kansain- välisen Itämeren kalastusko- mission istunnossa.

Kalastuskomissio alensi Suomen ensi vuoden lohikiintiötä pohjanlahdella ja Itä- meren pääaltaalla. Suomen kiintiö on ensi vuonna 141,000 lohta, kun tänä vuonna kiintiö oli hieman yli 146,000 lohta.

Suomi oli komission ainoa jäsenmaa, joka ei vielä hyväk- synyt kiintiön maakohtaisista jakoa: Suomen valtuuskunta halusi suuremman osuuden kokonaiskiintiöstä mm. sillä

perusteella, että Suomi on Ruotsin ohella alueen suurin lohenpoikasten istuttaja.

Suomella on kuitenkin vielä alkaa hyväksyä sopimus. Jä- senmaat voivat irrottautua komission tekemästä suosituksista tai sitoutua siihen kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksisaamises- ta.

Lohen kokonaiskiintiö Itä- meren pääaltaalla ja pohjan- lahden alueella supistuu niin ikään ensi vuonna.

Suomessa tämän vuoden lohikiintiö on jo pyydetty täy- teen ja kalastus on kielletty loppuvuodeksi Pohjanlahdella ja Itämeren pääaltaalla.

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Suomen valtion velka
250 miljardia markkaa

Suomen valtion velka kasvoi vuoden kahdeksan ensimmäisen kuukauden aikana peräti 83,6 miljardia markkaa ja kohosi äskettäin julkistetun valtion kassalaskelman mukaan elokuun lopussa 249,2 miljardiin markkaan.

Viime vuoden lopussa valtion velka oli 165,6 miljardia markkaa.

Valuuttamääräistä velkaa valtiolla oli elokuun lopussa 157,0 miljardia markkaa ja markkamääräistä velkaa 92,2 miljardia markkaa.

Viime vuoden lopussa valuuttavelan määrä oli 105,4 miljardia markkaa ja markkavelan määrä 59,2 miljardia markkaa.

Valtion tulot jäivät valtiontalouden tammi-heinäkuun kassalaskelman mukaan hie-

man pienemmäksi kuin viime vuonna, mutta menot kasvoivat edelleen vajaat yhdeksän prosenttia.

Tulojen vähentyminen johtui ennen muuta valtion verojen jyrkästä supistumisesta, joka on jatkunut jo vuodesta 1990 lähtien.

Valtion tulot olivat tammi-heinäkuussa 73,0 miljardia markkaa ja menot 103,6 miljardia markkaa. Valtiontalouden alijäämä oli vuoden seitsemän ensimmäisen kuukauden aikana 30,6 miljardia markkaa.

Nopea velkaantumisen on kasvattanut valtion velan hoitokulut olennaisesti aiempaa korkeammiksi.

Tammi-heinäkuussa velasta maksettiin kassalaskelman mukaan korkoja 11,0 miljardia markkaa.

Andersonilta epäsuoraa
tukea Ahtisaarelle

Suomen vasemmistoliiton tavoitteena on presidenttiehdokas Claes Anderssonin mukaan toimia tulevien presidentinvaalien kaikissa vaiheissa niin, että maahan tulee vasemmistolainen presidentti.

Nykyiset vaikeat talouspoliittiset linjat ja mielisyydet voidaan Anderssonin mukaan ratkaista vain uusilla eduskuntavaaleilla. Ne olisi järjestettävä viimeistään presidentinvaalien jälkeen. Uuden hallitusohjelman tulisi olla sellainen, että elvytys voitaisiin aloittaa, hän totesi äskettäin Kuopiossa.

Anderssonin mielestä nyt on vaarana, että suomalaiset säästävät laman aikana itsensä sairaiksi ja alkavat elvyttää vasta nousun alkua. Se on hänen mukaansa "tarkalleen nurinkurinen tapa", hoitaa asioita.

Nyt pitäisi uskalltaa elvyttää myös budjetin kautta eli rakentaa esimerkiksi asuntoja,

Claes Andersson haluaa ennakkoarvioita, vaikka ydinvoiman puoltajat odottivatkin äänestystuloksesta hieman tiukempaa.

korjata vanhoja kiinteistöjä ja aikaistaa erilaisia hankkeita, Andersson huomautti. Hän investoisi myös Suomen lähialueisiin.

Hän ei hyväksy valtiovarainministeri Iiro Viinasen (kok) näkemystä, että elvyttäminen ei ole varaa. Anderssonin mukaan tämä tapa, jossa otetaan miljardi viikossa lainaa mm. työttömyyskorvauksien ja korkojen maksuun, on hyvin passiivinen ja kallis tapa hoitaa maan asioita.

Koiviston
terveydentila
normaali

Suomen presidentti Mauno Koiviston, 69, terveydentila on todettu tämänkin syksyn tarkastuksessa normaaliksi. Presidentti kävi vuositarkastuksessa Helsingin diakonissalaitoksella viime viikolla.

Koiviston lääkäri, diakonissalaitoksen työterveyshuollon ylilääkäri Jukka Suihkonen antoi torstaina presidentin terveydentilasta lyhyen tiedotteen julkisuuteen.

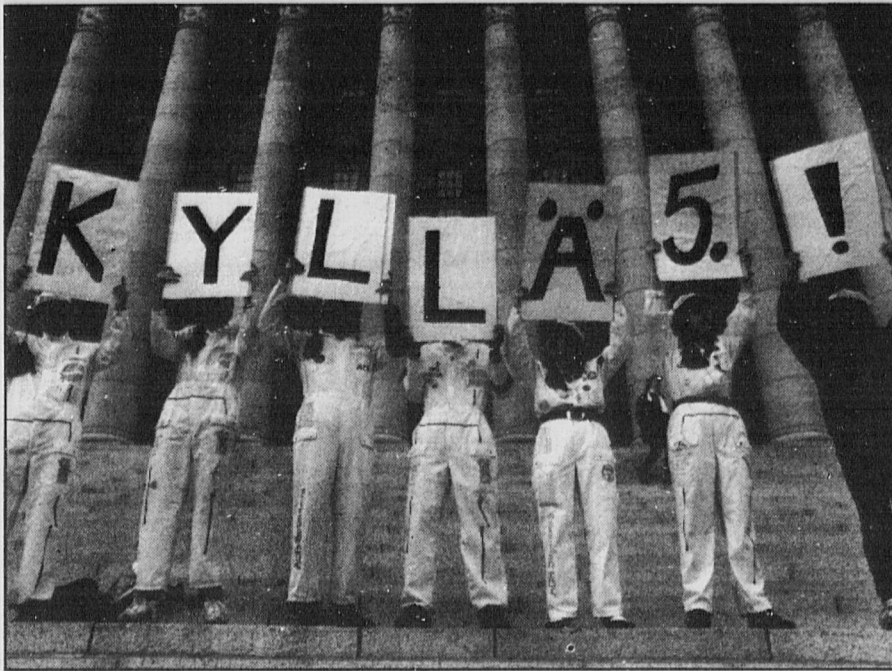
Suihkonen toteaa, että Koivisto on käynyt vuodesta 1976 terveydentilansa seuranta- ja tarkastuksissa diakonissalaitoksella, "viimeksi 20.9. 1993, jolloin hänen terveydentilansa todettiin normaaliksi".

Ulkomaalaiset
ostaneet

Unitasantia

Ryhmä ulkomaalaisia sijoittajia on ostanut suomalaisen Unitaksen osakeannista lähes 11,7 miljoonaa osaketta. Kaupan kokonaisarvo on 179 miljoonaa markkaa.

Unitas-konsernin pääjohtaja Vesa Vainio viestitti pankin olevan tyytyväinen, että osakeannin ulkomainen osuus on voitu viedä läpi suunnitelmien mukaan. Kun merkintäoikeusannista päätettiin, ulkomaisten osuuden laskettiin olevan päälle 100 miljoonaa markkaa. Annin kokonaismäärä on 1,2 miljardia markkaa.

Joukko Teknillisen korkeakoulun sähkövoimatekniikan opiskelijoita osoitti viime viikolla mieltään ydinvoiman puolesta eduskuntatalon portailla. Ylioppilaiden mielestä ydinvoiman saloja voidaan selvittää täysin kansanomaisesti, mutta esteenä heidän mielestään on ihmisten epäluuloisuus: ydinvoima yhdistetään ydinaseisiin ja Tsernobyliin.

Eduskunta hylkäsi
ydinvoimalan rakentamisen

Suomen eduskunta hylkäsi viime viikon perjantaina hallituksen viidennen ydinvoimalan rakentamista koskevan esityksen äänin 107-90. Äänestyksestä oli poissa kaksi kansanedustajaa. Lopputulos oli varsin lähellä ennakkoarvioita, vaikka ydinvoiman puoltajat odottivatkin äänestystuloksesta hieman tiukempaa.

Ydinvoimaratkaisun selvityä eduskunta hyväksyi äänin 122-34 Riitta Myllerin (sdp) nimiin merkityn ponnen, jossa vaaditaan hallitusta tuomaan eduskuntaan energia-poliittinen selonteko. Siinä tulisi esittää mm. energian säästöön ja ympäristönsuojeluun tähtäviä toimia.

Ydinvoiman vastustajat olivat tyytyväisiä ratkaisuun sekä eduskuntatalossa että sen ulkopuolella järjestetyssä luonnonsuojeluväen mielenosoituksessa. Viidennen ydinvoimalan rakentamisen kannalla olleet edustajat puolestaan ennustivat, että ratkaisulle on haittavaikutuksia sekä työllisyyteen että taloudelliseen kehitykseen.

Kansanedustajat äänestivät melko tarkkaan aikaisempien ilmoitustensa mukaisesti. Vain keskustan Tellervo Renko muutti viime hetkellä kantansa ja siirtyi ydinvoiman puolelle.

Sdp:n puheenjohtaja Paavo Lipponen kommentoi äänestystulosta kertomalla, että viidennen ydinvoimalan koh-

talo on sosiaalidemokraattien puolesta nyt ratkaistu.

Hän vakuutti, että jos seuraavassa hallituksessa on Sdp mukana, se ei tuo ydinvoimaesitystä uudelleen eduskuntaan.

"Ydinvoiman kohtalo on ratkaistu ja tällaista veivaamista ei meidän toimestamme tuoda tähän taloon enää. Siinä meni uskottavuus", Lipponen sanoi.

Kokoomuksen puheenjohtaja Pertti Salolainen kertoi petyneenä, että "hallituksen energialinja on kaatunut".

Hänen mukaansa hallitus ryhtyy nyt miettimään, millaisista palasista uutta linjaa kasataan. Salolainen tuumi, että perjantain päätös ei ole lopullinen tuomio viidennelle ydinvoimalalle: "Ydinvoimaan vielä palataan".

Pääministeri Esko Aho

(kesk) oli äänestyksessä voittajien puolella. Aho ja Salolainen vakuuttivat, että hallituksen yhteistyökyky ei tällaisesta horjahda.

Ydinvoiman
vastustus
vähentynyt

Ydinvoimalan vastustus on Suomen Gallupin syyskuussa tekemän mielipidetiedustelun mukaan vähentynyt suomalaisten keskuudessa. Vielä maaliskuussa ydinvoimalaa vastusti 47 prosenttia suomalaisista ja nyt 40 prosenttia. Tutkimus on julkaistu kokoomuksen pää-äänenkannattajan Nykypäivän äskettäisessä numerossa.

Suomen Gallup tutki, miten suhtautuminen ydinvoimaan on kehittynyt, haastattelemalla 1,433 suomalaista, jotka ovat täyttäneet 18 vuotta.

All Your Travel Anywhere in the World

FINNEXPRESS
SAVES YOU MONEY
ON FLIGHTS TO
FINLAND

CRUISES ♦ TOURS ♦ CARS ♦ HOTELS
SCANDINAVIAN BONUSPASS FREE WITH TICKET

For information and reservations please contact:

TRAVEL SERVICE
425 Madison Avenue, New York, NY 10017
212 832-8989 800 677-6454

Marmorisia ja graniittisia
hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

Södergranin ja Olssonin symposium Yalessa

NEW HAVEN, CT - Yalen yliopistossa järjestetään lokakuun 21. - 23. päivinä kahden suomenruotsalaisen kirjailijan **Edith Södergranin** (1892-1923) ja **Hagar Olssonin** (1893-1978) kansainvälinen symposium.

Kaikki akateemiset istunnot pidetään Whitney Humanities Center'ssä, 53 Wall Street, huoneessa 208.

Symposium alkaa torstaina, lokakuun 21. päivänä klo 9:00 aamulla Yale Collegien dekaani Richard H. Brodheadin tervehdyksellä.

Ensimmäisen konferenssi-päivän luennoitsijoiden joukossa ovat mm. Stina Katchadourian Stanfordin yliopistosta, Virpi Zuck University of Oregonista, Seija Paddon Concordia yliopistosta, Pertti Karkama Turun yliopistosta

Finlandia Foundation New York Metropolitan Chapter

Finlandia Foundationin New York Metropolitan jaosto pitää kuukausikokouksensa perjantaina, lokak. 8. p:nä klo 8:00 illalla Central Presbyterian kirkossa, 595 Park Avenue/64th Street.

Illan ohjelmassa on **Anu Arposen** ammattilaistangoesitys. Hän on luvannut myös opettaa yleisölle yksinkertaisia tangoaskelia. Kaikki mukaan nauttimaan todellisesta tangosta!

ja Eva Lilja Göteborgin yliopistosta.

Toinen päivä (22. lokak.) alkaa Ritva Poomin luennolla. Sitä seuraavat mm. Roger Holmström Åbo Akademiasta, Lars Huldén Helsingin yliopistosta ja Auli Viikari Helsingin yliopistosta.

Symposiumin järjestelyistä

huolehtii professori George C. Schoolfield. Sponsoreina toimivat Nordic Council (Kööpenhamina), Yalen yliopisto, Suomen Yhdysvaltain suurlähetystö (Washington, D.C.) sekä American Scandinavian Foundation (New York).

Lisätietoja saa numerosta (203) 432-0788.

Richard Erkkilä

continues from page 12

Francisco Lodge 1 of the United Finnish Kaleva Brothers and Sisters, a West Coast association. The San Francisco lodge was the first of many established on the Pacific Coast.

The Erkkilä family is unique in another way. Three generations of the men of the family have made their livelihoods as longshoremen on the San Francisco docks.

Reino's father, Herman Erkkilä, quit the mines in Butte, Montana, in 1923 and brought his young family to San Francisco where he went to work on the docks.

Following his schooling, son Reino followed his father's footsteps and for many years was an active member of the International Longshoremen's and Warehousemen's Union. He functioned on its negotiating committee and at one time was president of the large ILWU Local 10, which represents the San Francisco Bay Area's dockworkers.

Reino, now 80, retired

years ago. But son David, Richard's dad, continues the family's longshoring tradition.

We're looking forward to hearing more about our young harrier Richard's achievements both academically and athletically on the collegiate level someday soon.

ED HAGELBERG

continued from page 12

Brothers & Sisters Lodge #21, Berkeley. Also active in the Grand Lodge which is made up from 17 local lodges from California, Washington, Oregon and Canada. Have held office for about 25 years in both organizations. Since 1986 have not held office for health reasons.

We have been active in F. A. H. A. (Finnish American Home Association) from its beginning in 1971. Been on the FAHA Board and our FAHA Palms Board, serving two years as president.

Now, at 80, I'm retired.

Nahkatuotteita Suomesta

FITCHBURG, MA - Alaveteläinen Bo-Erik Rippa päätyi äskettäin Raivaajan toimituksessa kertomassa RBA ateljé firmansa valmistamista nahkatuotteista, jolle hän on etsimässä vähittäiskauppiaita ja yksittäisiä asiakkaita Yhdysvalloista. Firman tuotteet ovat hyvää suomalaista tekoa. Liivejä, hameita, housuhameita, vauvojen makuupusseja ja turkkeja valmistetaan myös tilaustyönä asiakkaan omien toivomusten mukaisesti. RBA ateljén erikoisuutena on hirvannahka, mistä valmistetaan mm. selkäreppuja. Katsokaa ilmoitusta!

Jos olet kiinnostunut ostamaan itsellesi tai jälleenmyyjä US:ssa Suomessa valmistettuja turkis- ja nahkatuotteita, ota yhteys:
USA:ssa eng. 413-739-1571
Suomessa 358-68-8648370
Fax 358-68-8648189
RBA ateljé SF 68410
Nedervetil, Finland

Imatra Seura

740-40 Street
Brooklyn, NY 11232
Puhelin 718-438-9426

Kenneth Johnson, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

THE FINLANDIA FOUNDATION Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

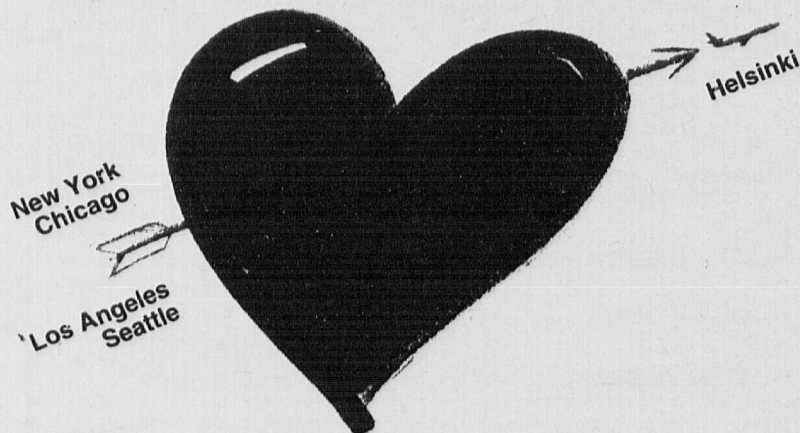
Suomen Pääkonsulinvirasto

380 Madison Avenue
24th floor
New York, NY 10017
Puh. 212-573-6007
Telefax 212-573-6310
Telex 14-9515

Vientikeskus

Toimii samassa osoitteessa
Puh. 212-808-9721
Telefax 212-370-2863
Telex 212-370-2863

The right flight to Helsinki

Fly SAS from North America to Helsinki and enjoy a convenient transfer via Copenhagen Airport. A welcome retreat from the crowds of other European airports, Copenhagen offers travelers hassle-free connections. Several daily flights to Helsinki allow you to connect directly from your transatlantic flight, or linger and take advantage of wonderful tax free savings at Copenhagen Airport's large shopping center. Mileage Plus and OnePass members earn mileage credit that may be redeemed later for free travel awards on SAS.

**For more information,
contact your travel agent
or SAS at 1-800/221-2350.**

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES